

Afgørelser – Reg. nr.: 02792.01

Fredningen vedrører: Hjerpsted

Domme

Taksationskommissionen 28-11-1984

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 20-08-1984

Fredningsnævnet 18-02-1982

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01-119565

REG. NR. 2792

28/11-1984

Sag nr. 203. Fredning af et område i Koldby og Hjerpsted.

Kendelse:

(Meddelt den 28. november 1984)

Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984 om erstatning i anledning af den advokat Walter Jacobsen tilhørende ejendom matr.nr. 231, 232 og 238 Hjerpsted er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af ejeren.

Taksationskommissionen har den 17. november 1984 besigtiget den fredede ejendom.

Ved overfredningsnævnets afgørelse er der givet afslag på ejerens ansøgning om dispensation fra fredningsbestemmelserne til opførelse af et nyt sommerhus andetsteds på ejendommen, landvårts strandbeskyttelseslinjen. Han har herefter for taksationskommissionen nedlagt påstand om en erstatning på principalt 325.000 kr. Denne erstatningspåstand har til forudsætning, at overfredningsnævnets afgørelse afskærer ejeren fra at genopføre den nuværende bebyggelse i overensstemmelse

med naturfredningslovens § 46, stk. 5, såfremt det kan ske på den eksisterende sokkel; dette vil være tilfældet, hvis bygningerne går til grunde for eksempel på grund af ildebrand, men ikke hvis de styrter i havet som følge af kysterosion.

Subsidiært har ejeren påstået erstatningen fastsat til 200.000 kr., hvilket beløb - skønsmæssigt - udgør værdien af en bygget. Ejeren har gjort gældende, at der, hvis fredning ikke var sket, ikke ville være grundlag for zonelovsmyndigheden for at afslå en ansøgning om dispensation til nyt sommerhusbyggeri landværts strandbeskyttelseslinjen, hvis ejerens nuværende hus skulle gå til grunde. Dette følger såvel af gældende cirkulærebestemmelser til by- og landzonenloven som af administrativ praksis. I denne forbindelse må der ved afgørelsen ses helt bort fra Sønderjyllands amtskommunes udtalelse af 19. august 1982. Der er tale om en erklæring, som overfredningsnævnet har indhentet ensidigt, uden at ejeren har haft anledning til at fremføre sine synspunkter for amtskommunen, hvis udtalelse iøvrigt kan være influeret af den omstændighed, at amtet selv skal udrede en del af fredningserstatningen.

For taksationskommissionen har ejeren ikke gjort gældende, at fredningsafgørelsens forbud mod etablering af campingplads og drivhusgartneri kan begrunde en forhøjelse af den fastsatte erstatning.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Der er ikke ved fredningsnævnets og overfredningsnævnets afgørelser taget udtrykkelig stilling til, om en ejers ret efter naturfredningslovens § 46, stk. 5, til at genopføre byg-

ninger søværts strandbeskyttelseslinjen skal bortfalde. Herved bemærkes, at det i disse instanser synes at have været ejerens standpunkt, at § 46, stk. 5, hvis bebyggelsen skulle forsvinde ved kysterosion, hjemlede ham ret til at genopføre den andetsteds på ejendommen. Den trufne fredningsafgørelse må efter kommissionens opfattelse mest nærliggende forstås således, at der ikke er sket indskrænkning i ejernes ret i henhold til § 46, stk. 5. Iøvrigt må det, efter hvad der er oplyst for kommissionen, lægges til grund, at amtsfredningsmyndighederne, såfremt dispensation skulle være påkrævet, næppe ville modsætte sig en genopførelse af den her omhandlede bebyggelse efter en brand.

Uanset det af ejeren anførte finder taksationskommissionen ikke grundlag for at anfægte amtskommunens udtalelse af 19. august 1982. Det må herefter lægges til grund, at der, selv om fredning ikke var sket, ikke ville være blevet meddelt tilladelse i medfør af by- og landzonelovens § 7 til opførelse landværts strandbeskyttelseslinjen af et nyt sommerhus, der - som det også blev konstateret under kommissionens besigtigelse - ville være den eneste bebyggelse i det åbne landskab i vidt omkreds.

Der er herefter ikke grundlag for i anledning af fredningen at fastsætte erstatning til ejeren for mistet adgang til at bebygge ejendommen, og taksationskommissionen stadfæster derfor overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet.

Herefter bestemmes:

Erstatningen til advokat Walter Jacobsen for fredning af ejen-

dommen matr.nr. 231, 232, 238 Hjerpsted fastsættes til
3.000 kr.

Beløbet forrentes som bestemt af overfredningsnævnet.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Jensen

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Fredningsregisteret

Her

Vedr. fredningen af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har den 18. marts 1982 afsagt kendelser om henholdsvis fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune og erstatning i anledning af fredningen.

Afgørelserne er forelagt overfredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 25 samt påklaget til overfredningsnævnet.

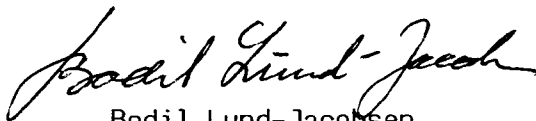
Overfredningsnævnet har d.d. forsynet fredningskendelsen med følgende påtegning:

"Efter forelæggelse for overfredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 25 samt påklage stadfæstes foranstående kendelse herved."

Overfredningsnævnet har samtidig hermed foranlediget, at påtegningen tinglyses på de af fredningen omfattede ejendomme.

For så vidt angår overfredningsnævnets behandling af klagen henvises til vedlagte kopi af skrivelse herfra af d.d. til advokat Walter Jacobsen.

Med venlig hilsen

Bodil Lund-Jacobsen

fung. formand

OVERFREDNINGSNÆVNET

Amallegade 7 ams
1256 København K
Telefon [REDACTED]
01-13 36 38

Advokat Walter Jacobsen
Hvedemarken 32
6230 Rødekro

Dato: **20 AUG. 1984**

J. nr.: 2519/82

Vedr. bebyggelse på ejendommen matr. nr. 231, 232 og 238, Hjerpsted

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har den 18. marts 1982 afsagt kendelse om tilstandsfredning af et ca. 300 ha stort område i Koldby og Hjerpsted, herunder Deres 3 ha store ejendom.

På Deres ejendom, der er uden landbrugspligt og i sin helhed omfattet af fredningen, er der en beboelse på ca. 72 m² samt udhus på ca. 28 m². Bygningerne ligger i dag ganske nær kystskrænten mod Vadehavet. Ejendommen ligger i landzone og er delvis omfattet af naturfredningslovens § 46 om 100 m strandbeskyttelseslinie.

Fredningskendelsen indeholder bestemmelse om, at området skal bevares i den nuværende tilstand. Som følge heraf er der forbud mod opførelse af ny bebyggelse, der ikke tjener landbrugsmæssige formål. I erstatning for fredningen er der tilkendt samtlige private ejere erstatning efter 1.000 kr. pr. ha.

Ifølge fredningskendelsen har Deres anmodning om dispensation til opførelse af et nyt sommerhus et andet sted på ejendommen ikke kunnet imødekommes. Af erstatningskendelsen fremgår endvidere at der ikke er tilkendt en særlig erstatning for dette afslag.

De har herefter påklaget kendelserne til overfredningsnævnet med påstand om, dels at der meddeles dispensation som ansøgt og dels, at den tilkendte erstatning forhøjes.

Kendelserne er endvidere forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i henhold til naturfredningslovens § 25, idet den samlede fredningserstatning overstiger 100.000 kr.

Til støtte for klagen har De gjort gældende, at de eksisterende bygninger ligger så tæt ved kystskrænten, at en yderligere kysterosion vil betyde, at bygningerne styrter i havet. Selv om fredningsbestemmelserne ikke forhindrer udførelse af kystsikringsforanstaltninger, er det Deres opfattelse, at en kystsikring i det lange løb ikke vil være tilstrækkelig til at sikre bygningernes forbliven. Hvis den ansøgte dispensation meddeles, ønsker De under henvisning til forbudet mod etablering af campingplads og drivhusgartneri en erstatning på ialt 50.000 kr. Hvis den ansøgte dispensation ikke meddeles, påstås erstatningen derimod forhøjet til 200.000 kr.

De har endvidere ønsket overfredningsnævnets stillingtagen til, om bestemmelsen i naturfredningslovens § 46, stk. 5, om genopførelse af lovligt opførte bygninger søværts strandbeskyttelseslinien også finder anvendelse for bygninger der på grund af kysterosion er styrtet i havet. I det tilfælde, at bestemmelsen i stk. 5 ikke finder anvendelse på ovennævnte situation, påstår De Dem tilkendt en erstatning på 325.000 kr.

Sønderjyllands amtsråd har ikke kunnet anbefale, at der meddeles dispensation fra fredningsbestemmelserne til opførelse af ny bebyggelse i det i øvrigt ubebyggede område.

Overfredningsnævnet har afholdt besigtigelse og møde med de i sagen interesserede og skal herefter udtale:

Naturfredningslovens § 46, stk. 5, hjemler kun ret til genopførelse af lovligt opførte bygninger, når det sker på samme sted og med samme ydre dimensioner som den tidligere bebyggelse. Bestemmelsen finder ikke anvendelse på bygninger der som her går til grunde på grund af kysterosion og derfor ikke kan opføres på samme sokkel.

Fredningsnævnets beslutning om at der ikke kan meddeles dispensation fra fredningsbestemmelserne til opførelse af et nyt sommerhus andetsteds på ejendommen tiltrædes.

Under hensyn til at ejendommen ligger i landzone, samt til ejendommens karakter og beliggenhed i øvrigt findes der ikke at være grundlag for i anledning af fredningens bebyggelsesforbud eller forbudet mod etablering af campingplads eller drivhusgartneri at tilkende Dem en særlig erstatning udover den af fredningsnævnet tilkendte almindelige arealerstatning på 1.000 kr. pr. ha.

Erstatningstilkendelsen i fredningsnævnets kendelse af 18. marts 1982 stadfæstes derfor.

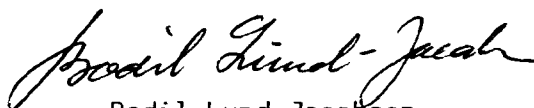
Beslutningerne er truffet med 6 stemmer mod én. Mindretallet har stemt for principalt at meddele den ansøgte dispensation og subsidiært at tilkende Dem 30.000 kr. i erstatning.

Overfredningsnævnets afgørelse vedrørende erstatningsspørgsmålet kan De påklage til taksationskommissionen vedrørende naturfredning (adresse: Amaliegade 13, 1256 København K). Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne skrivelse.

Overfredningsnævnet har endvidere d.d. forsynet fredningskendelsen med følgende påtegning: "Efter forelæggelse for overfredningsnævnet i henhold til naturfredningslovens § 25 samt påklage stadfæstes foranstående kendelse herved."

Overfredningsnævnet har samtidig hermed foranlediget, at påtegningen tinglyses på de af fredningen omfattede ejendomme.

Med venlig hilsen

Bodil Lund-Jacobsen

fung. formand

FREDNINGSNÆVNET>

18/3-1982

Den 18.3.1982 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds i sag nr. 47/66 fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune følgende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 26. september 1966 anmodede Danmarks Naturfredningsforening fredningsnævnet om at rejse fredningssag for et område på omkring 500 ha i Koldby, Hjerpsted og Emmerlev ejerlav i Højer kommune omfattende ca. 50-60 lodsejere.

Ifølge fredningspåstanden er formålet med fredningen at fastholde det omhandlede areals karakteristiske landskabsbillede, d.v.s. et åbent land med frit udsyn til vadehavet. Ved sagens rejsning i 1966 anførte Danmarks Naturfredningsforening bl.a.

".....

Det pågældende område skråner ganske svagt ned mod havet, som har dannet en stejl kystklint og en smal forstrand. Terrænet udgør på hele strækningen et langt sammenhængende bakkehæld, hvis flade jævne form er så karakteristisk for det vestlige Sønderjylland. Syd for Aalbæk virker bakkelandet næsten fladt, ligesom kystklinten her er mere markant og højere.

Terrænet er næsten overalt dækket af frugtbare afvekslende marker, som indeholder særegne små vandhuller. Da agerlandet er næsten uden hegn og plantninger og uden spredt bebyggelse er udsynet frit. Set fra landevejen tegner de fjerneste marker sig skarpt mod en baggrund af hav, idet agerlandet når helt ud til kystklintens top.

Ved de gamle landsbyer, Koldby, Hjerpsted, Emmerlev, hvis gårde

ligger i smukke strøg, bærer markerne usædvanlig mange oldtidshøje.

Det frodige landbrugslands ensartethed pryder alle dalene ved Aalbæk, hvor hedestrækninger og små plantager følger bækken, som frit strømmer mod vadehavet.

Det åbne landskab er vest for kystklinten domineret af de mægtige sandvader, som ligger tørre ved lavvande og er skjult af havet ved højvande. Revler og rander danner mønstre i den mægtige sandfalde.

I godt vejr skimtes ude på vaden øen Jordsand, en lille ubeboet marskø bag hvilen Rømø og Sild kan ses.

Egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarptegnet møde mellem et frodigt gestland og et barsk vadehav.

....."

Danmarks Geologiske Undersøgelse har støttet fredningsforslaget og har bl.a. i skrivelse af 15. juni 1966 anført følgende:

"Det sønderjydske kystlandskab mellem Emmerlev i syd og Koldby i nord udgør den sydvestligste del af Hjerpsted Bakkeø og hører til de ældste elementer i det danske istidslandskab. Bakkeøerne består for størsteparten af ældre istidsaflejringer (moræne- og smeltevandsaflejringer) fra før sidste (III) istid, og de lå under sidste nedisning vest for isranden (midtjyske hovedopholdslinie) og har derfor gennem meget længere tid end det østdanske landskab været udsat for kraftig overfladeerosion, således at landskabet i dag fremtræder med et meget udjævnet relief - hvor højdepartierne er gravet af, og de oprindelige lavninger er fyldt op.

....."

Københavns Universitets Geografiske Institut og Naturfredningsrådet har anbefalet fredningen.

Fredningspåstanden:

Påstanden går i hovedtræk ud på, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand med mulighed for landskabspleje i området.

Fredningssagens behandling:

Fredningssagens rejsning er bekendtgjort i Statstidende og i lokale aviser den 3. november 1966. Første møde blev afholdt den 5. juli 1967. Sagens afslutning har i nogen grad afventet resultatet af eventuel gennemførelse af "Den grønne vestkystvej" samt en jordfordeling. I tidens løb er fredningsgrænsen og fredningspåstanden ændret, og den endeligt fredningspåstand, der er dateret 31. august 1981 omfatter ca. 300 ha med 30 - 40 lodsejere, idet bl.a. hele området i Emmerlev ejerlav er udgået af fredningspåstanden.

Ved det seneste møde med lodsejerne, der fandt sted den 4. december 1981, var samtlige private lodsejere, bortset fra to, repræsenteret af konsulent Ole Kirk, Landskontoret for landboret, Viby J. På dette møde aftaltes med sagsrejseren en mindre ændring af fredningsgrænsen og denne ændring er herefter sket i januar 1982, jfr. kortet.

Nævnets stilling til fredningspåstanden:

Nævnet finder, at der til de pågældende områder er knyttet så værdifulde fredningsmæssige interesser, at betingelserne for en fredning efter naturfredningsloven er til stede. Fredningspåstanden tages derfor til følge, dog med en række ændringer, som nævnet allerede tilkendegav på det seneste lodsejermøde.

Fredningsbestemmelserne for det ca. 300 ha område, der er vist på kortet, der hører til fredningsnævnets kendelse, er herefter:

§ 1. Bevaring.

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

§ 2. Bebyggelse m.v. og andre anlæg, herunder faste hegn.

a. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område ikke må opføres ny bebyggelse (herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse). Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden. Etablering af skure af midlertidig karakter i forbindelse med land- og skovbrugsdrift skal være tilladt.

b. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der på en landbrugs-
ejendom eventuelt efter en tilendebragt jordfordeling efter til-
ladelse fra fredningsnævnet opføres ny bebyggelse, herunder ved
tilbygning, eller foretages ombygning af eksisterende bebyggelse.

Fredningsnævnets tilladelse kræves dog ikke, når følgende 3
betingelser alle er opfyldt:

- 1) at bebyggelse er erhvervsmæssig nødvendig for den pågældende
ejendoms drift som landbrugsejendom,
- 2) at bebyggelsen opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende
bygninger på ejendommen eller er et læskur for kreaturer,
- 3) at bygningshøjden ikke nødvendiggør dispensation fra bestemmel-
serne i eller i medfør af § 43 i kommuneplanloven af 26. juni
1975 (d.v.s. ikke overstiger 12,5 m for avls- og driftsbygning-
er, dog 15 m for visse siloer, eller ikke overstiger 8,5 m for
andre bygninger).

I de tilfælde, hvor fredningsnævnets tilladelse herefter er
nødvendig, kan tilladelse kun nægtes,

- 1) hvis helhedsindtrykket vil blive ændret i væsentlig grad og i
uheldig retning, og der samtidig kan påpeges anden mulighed for
placering og/eller ydre udformning, der funktionelt og uden væ-
sentlig merbekostning kan modsvare det af ejeren ønskede, eller
- 2) hvis det ønskede ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål,
eller
- 3) hvis bygningshøjden overstiger de ovennævnte mål.

c. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der anbringes mindre
drivhuse, havehuse og lignende bebyggelse inden for eksisterende
haver. Endvidere kan fredningsnævnet tillade, at der - uanset be-
stemmelserne under pkt. a - foretages tilbygning til eller ombygning
af eksisterende lovligt opførte bygninger.

d. Inden for det fredede område må der ikke anbringes campingvog-
ne og lignende, og teltslagning må ikke finde sted, Privatbesøgende
hos grundejere må dog i kortere perioder campere eller slå telt op
i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger.

e. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område heller

ikke må etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, flyveplads, oplagspladser eller lossepladser, herunder biloplagringspladser. Der må heller ikke anbringes faste hegn og plankeværker uden for have og gårdsplads, mure, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Fredningsnævnet kan dog tillade anbringelse af master i forbindelse med privat strømforsyning.

f. Den i området allerede eksisterende skydebane tilhørende forsvaret bibeholdes. Opgives denne, genoptages sagen for det frigivne areal.

En eventuel nødvendig udbygning af opholds- og spiserum, anlæg af standpladser og målarangementer samt opstilling af master, bårker m.v., der anvendes i sikkerhedsmæssig henseende, kan ske med fredningsnævnets tilladelse.

Forsvaret sløjfer successivt de dækninger m.v., som ikke længere anvendes.

Skydeterrænet er åbent for offentligheden i de skydefri perioder - af hensyn til turismen - normalt også i perioden 1. juli til 15. august. Af hensyn til klitternes bevarelse er forsvarets bomme ved adgangsvejene låste i de skydefri perioder, således at adgang til området kun kan ske til fods fra den eksisterende parkeringsplads.

Lodsejere, der benytter den nordlige vej som adgangsvej til deres marker, kan af forsvaret få udleveret en nøgle til bomlåsen.

§ 3. Pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier og drivhusgartnerier.

Der må ikke oprettes pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier og drivhusgartnerier uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 4. Arealernes drift og pleje, herunder levende hegn.

a. Det følger af § 1, at arealerne må anvendes som hidtil, således at almindelig landbrugsdrift på de eksisterende landbrugsarealer kan fortsættes, hvorimod udyrkede arealer ikke må opdyrkes. Arealer, der ikke er under landbrugsdrift, må ikke yderligere afvandes, §§

hvorimod afvandningssystemer på arealer, der er i landbrugsmæssig drift, frit kan omlægges og fornyes. Fredningen er ikke til hinder for, at der foretages sædvanlige driftsomlægninger, eller at hidtil dyrkede arealer overgår til græsning eller henligger udyrkede.

b. Det følger endvidere af § 1, at arealerne ikke må tilplantes med træer og buske. Tilplantning er dog tilladt på arealer, der allerede er udlagt til have.

Etablering af levende hegn kan ske med fredningsnævnets tilladelse. Fornyelse af eksisterende levende hegn (læhegn) i hegnslinien kræver ikke tilladelse fra fredningsnævnet.

c. Forurening af naturen ved henlæggelse eller anbringelse af affald eller lignende må ikke finde sted.

d. De stedlige fredningsmyndigheder har ret til - efter forudgående meddelelse til ejeren og uden udgift for denne - at foretage landskabspleje, herunder f.eks. fjerne selvsåede træer og buske.

§ 5. Terrænændringer, herunder kystsikring.

a. Det følger af § 1, at ændringer i terrænet eller terrænformene, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering f. eks. af lavninger og vandhuller i marøken ikke er tilladt, jfr. dog herved bestemmelserne i § 2 f.

Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for naturfredningslovens beskyttelseslinie i forhold til kyst og fortidsminde tages sand og grus i mindre omfang til eget brug, såfremt sådan udnyttelse er lovlig efter råstofaftalen.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at grøfter på arealer i landbrugsmæssig drift kan etableres og sløjfes.

b. Åløb må ikke reguleres eller rørlægges.

c. Kystsikring kan foretages efter tilladelse fra fredningsnævnet.

§ 6. Veje.

Uanset bestemmelserne i § 1 kan der anlægges de for land- og skovbrugsdriften nødvendige mindre private veje, som følger det naturlige

terræn, og fredningsnævnet kan iøvrigt tillade anlæg af nye veje og foretagelse af vejregulering.

§ 7. Offentlighedens adgang.

Almenheden har adgang til området i henhold til naturfredningslovens bestemmelser, herunder til stranden ad vejen, der danner den nordlige fredningsgrænse samt ad Skiffervej og i skydefri perioder over skydeterrænet, jfr. herved bestemmelsen i § 2 f.

Fredningen er ikke til hinder for, at fredningsmyndighederne i det fredede område etablerer opholdspladser, skiltning og opsættes^r toiletter, affaldskurve m.v. af hensyn til offentlighedens færdsel og ophold i området, når projektet hertil på forhånd er godkendt af fredningsnævnet.

Særlige forhold vedrørende lb.nr. 18, matr.nr. 238, 231 og 232 Hjerpsted.

Ejeren, advokat Walter Jacobsen, har anmodet om tilladelse til, at han andetsteds på matr.nr. 231 Hjerpsted kan opføres et fritidshus, idet det nuværende ligger så yderligt på klinten mod vadehavet, at det ved næste stormflod eller unormal højvande står i fare for et styrt ned på stranden.

Danmarks Naturfredningsforening og Sønderjyllands Amtsråd har ikke kunnet anbefale en sådan tilladelse, og der er i nævnet enighed om, at anmodningen ikke kan imødekommes.

Fredningen vedrører følgende ejendomme eller dele af ejendomme, jfr. vedlagte kortbilag:

- lb. nr. 1 ejer: Højer kommune, del af matr.nr. 39 Koldby og del af matr.nr. 87 Hjerpsted,
- lb. nr. 2.ejer: Koldby Bylav, del af matr.nr. 26 Koldby,
- lb. nr. 3 ejer: Jens B. Krog, del af matr.nr. 8 Koldby,
- lb. nr. 4 ejer: Hans Jacob Bentin, del af matr.nr. 2 Koldby,
- lb. nr. 5 ejer: Hans Peter Krog, del af matr.nr. 6 Koldby, samt matr.nr. 51 og 85 Hjerpsted,

- lb. nr. 6 ejer: Anna Schmidt, del af matr.nr. 7 Koldby,
lb. nr. 7 ejer: Metha Marie Nielsen, del af matr. nr. 5 Koldby,
lb. nr. 8 ejer: Christine C. Krog, del af matr.nr. 62 Koldby,
lb. nr. 9 ejer: Mary Christensen m.fl., del af matr.nr. 1 Koldby,
lb. nr.10 ejer: Jakob Bentin, del af matr.nr. 140 Koldby,
lb. nr.11 ejer: Ove Nissen, matr. nr. 34 Koldby og del af matr
nr. 5 Hjerpsted,
lb. nr.12 ejer: Gunhild Gjelstrup m.fl. del af matr.nr. 86, og
matr.nr. 95 samt del af matr.nr. 107 og 132
Hjerpsted,
lb. nr.13 ejer: Christian M. Nielsen, matr.nr. 290 Hjerpsted,
lb. nr.14 ejer: Sønderjyllands Amtskommune, del af matr.nr.
157 Hjerpsted,
lb. nr.15 ejer: Jørgen Nielsen, del af matr.nr. 19 og 159 Hjerp-
sted,
lb. nr.16 ejer: Harald Gantzel m.fl., del af matr.nr. 24 og 62
Hjerpsted,
lb. nr.17 ejer: Hjerpsted Bylav, del af matr.nr. 53 Hjerpsted,
lb. nr.18 ejer: Walter Jacobsen, matr.nr. 238, 231 og 232 Hjerp-
sted,
lb. nr.19 ejer: John B. Knudsen, del af matr.nr. 8 Hjerpsted,
lb. nr.20 ejer: Emmerlev-Hjerpsted pastorat, del af matr.nr.
57 Hjerpsted,
lb. nr.21 ejer: Svend Bergmann, del af matr.nr. 114 samt matr.
nr. 283, 308 og 124 Hjerpsted,
lb. nr.22 ejer: Søren Christensen, matr.nr. 286 Hjerpsted,
lb. nr.23 ejer: Richard Petersen, del af matr.nr. 125 Hjerpsted,
matr.nr. 226 og del af matr.nr. 3 Hjerpsted,
lb. nr.24 ejer: Johannes Jørgensen, del af matr.nr. 117 Hjerpsted,
lb. nr.25 ejer: Laust Engel, del af matr.nr. 12 Hjerpsted,
lb. nr.26 ejer: Peter L. Brodersen, del af matr.nr. 83 og matr.
nr. 192 Hjerpsted,

- lb. nr. 27 ejer: Hjerpsted sogns Menighedsråd, matr.nr. 55
Hjerpsted,
- lb. nr. 28 ejer: Ejner Nissen, del af matr.nr. 93, matr.nr. 279,
del af matr.nr. 134, matr.nr. 191 og matr.nr.
7 Hjerpsted,
- lb. nr. 29 ejer: Hjerpsted Degnekald, matr.nr. 162 Hjerpsted,
- lb. nr. 30 ejer: Bent Nicolaj Mathiesen, del af matr.nr. 64,
matr.nr. 277 og matr.nr. 247 Hjerpsted,
- lb. nr. 31 ejer: Peder Chr. Harpøth, del af matr.nr. 23 Hjerpsted,
- lb. nr. 32 ejer: Marie Knudsen, del af matr.nr. 16 Hjerpsted,
- lb. nr. 33 ejer: Hans Nissen, del af matr. nr. 195 Hjerpsted,
- lb. nr. 34 : Udgået,
- lb. nr. 35 ejer: Ejner A. Nielsen, matr.nr. 289, 160 og 101 Hjerp-
sted,
- lb. nr. 36 ejer: Den Danske Stat, matr.nr. 241, 6, 74 og 278
Hjerpsted,
- lb. nr. 37 ejer: Christian Harpøth m.fl., matr.nr. 255 og del af
matr.nr. 9 Hjerpsted,
- lb. nr. 38 ejer: Jacob Petersen, matr.nr. 186 Hjerpsted,
- lb. nr. 39 til
lb. nr. 55 : Udgået.

Kendelsen vil være at tinglyse som servitut på de i over-
sigten anførte ejendommen med prioritet forud for al pantegæld
og andre rettigheder af privatlig oprindelse.

Kendelsen vil i medfør af naturfredningslovens § 25 være
at forelægge for Overfredningsnævnet. Dette fritager dog ikke
den, der eventuelt ønsker indsigelser behandlet, selv at ind-
anke kendelsen til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 Kø-
benhavn K, inden 4 uger fra den dag, kendelsen er meddelt den
pågældende.

Med hensyn til de lodsejerne tilkommende erstatninger hen-
vises til den samtidig hermed afsagte kendelse om dette spørgs-

mål.

T h i b e s t e m m e s :

De forannævnte arealer fredes som foran bestemt.

Edgar Andersen

Edgar Andersen

S.A. Koustrup

S.A. Koustrup

Erling Pedersen

Erling Pedersen.

18/3-1982

Den 18.3.1982 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds i

sag nr. 47/66

Fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune,

følgende

e r s t a t n i n g s k e n d e l s e :

Eredningsnævnet har samtidig hermed afsagt en kendelse, hvorefter ca. 300 ha i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune, undergives fredning. Hele arealet ligger i landzone.

Nogle af de berørte lodsejere har fremsat nærmere specificerede erstatningskrav i anledning af fredningen.

Landskontoret for Landboret, der repræsenterer samtlige private lodsejere bortset fra to lodsejere, har generelt påstået en erstatning på 1000 kr. pr. ha, uanset om arealet er undergivet naturfredningslovens beskyttelseslinier eller om arealet er udlejet til Forsvaret til ødeterrein. Endvidere er der for landbrugsarealer påstået yderligere 500 kr. pr. ha bl.a. med den begrundelse, at lodsejerne ikke frit kan etablere nye læhegn, idet det herved anføres, at manglende læhegn kan betyde en udbyttenedgang på 5 - 10% på et areal af en størrelse på 20 x læhegnets højde, samt at risikoen for jordfygning forøges. Herudover er der påstået en erstatning på 2000 kr. pr. vandhul, fordi opfyldning af vandhuller i marken er forbudt. Det er i den forbindelse oplyst, at der i området er adskillige vandhuller af en størrelse på 300-500 m². Endelig er der påstået renter af erstatningsbeløbene fra sagens rejsning i 1966 samt et beløb for sagkyndig bistand.

Lodsejeren lb. nr. 18 har påstået en erstatning på 325.000 kr. på grund af mistet mulighed for at opføre ny bebyggelse på matr. nr.

231 Hjerpsted, hvor hans nuværende fritidshus, der er ved at styrte ned på stranden, er beliggende. Det pågældende erstatningskrav er under forudsætning af, at han ikke får tilladelse til at foretage en kystsikring i et forsøg på at hindre, at fritidshuset ødelægges af havet. Hvis han får tilladelse til en kystsikring, udgør erstatningskravet 125.000 kr. Lodsejeren har oplyst, at hans ejendom, der består af 3 matrikelnumre, ikke er noteret som en samlet fast ejendom, og at jordene er frijord uden landbrugspligt. Lodsejeren har meddelt, at han har betalt en ejendomsmægler 1220 kr. for en vurdering af ejendommen med henblik på at opgøre sit erstatningskrav.

Fredningsnævnets erstatningsfastsættelse.

Af det fredede areal på ca. 300 ha er ca. 140 ha i forvejen pålagt beskyttelseslinier i henhold til naturfredningsloven, heraf er ca. 80 ha pålagt beskyttelseslinier efter lovens § 46 (strand) og § 53 (fortidsminde). De efter § 46 og § 53 eksisterende beskyttelseslinier har et indhold, som klart er mere indgribende overfor lodsejerne end de ved fredningen pålagte indskrænkninger. Dette medfører, at der normalt enten ikke gives erstatning for disse arealer eller en meget lavere erstatning end det generelle erstatningsniveau tilsiger. Det generelle erstatningsniveau for fredninger af lidet tyngende karakter for et område i landzone ligger efter nævnets opfattelse for tiden på 800 kr. pr. ha. Nærværende fredning må anses for mindre tyngende, idet fredningen ikke medfører nogen væsentlig indskrænkning af den nuværende anvendelse af området, samt tillige indeholder en mulighed for dispensation fra fredningsbestemmelserne.

Under hensyn til på den ene side, at fredningssagen er rejst allerede i 1966 sammenholdt på den anden side med det foran anførte, finder nævnet, at der vil være ydet fuld erstatning for det tab og den ulempe, som fredningen påfører ejerne, når erstatningen for hele området uanset i forvejen eksisterende beskyttelseslinier, fastsættes til 1000 kr. pr. ha med et mindstebeløb til en ejer på 1000 kr. Der

findes ikke grundlag for at tilkende ejeren af matr. nr. 231 m.fl. Hjerpsted, lb. nr. 18 yderligere erstatning, idet ejeren ifølge tingbogen først har erhvervet ejendommen ved skøde af 12. december 1977 og da det ikke er sandsynligt, at han, selv om arealet ikke var blevet undergivet fredning, havde kunnet opnå tilladelse til at opføre et fritidshus andetsteds på ejendommen.

Der tilkendes ikke erstatning til staten, amtskommunen og Højer kommune, hvorimod Emmerlev-Hjerpsted pastorat, Hjerpsted Menighedsråd og Hjerpsted Degnehold tilkendes samme erstatning pr. ha, som de private lodsejere.

De enkelte erstatningsbeløb bliver herefter:

<u>Lb. nr. 1:</u> Højer kommune	Del af matr. nr. 39 Koldby, og del af nr. nr. 87 Hjerpsted. 9,0 ha.	0,00 kr.
<u>Lb. nr. 2:</u> Koldby Bylav	Del af matr. nr. 26 Koldby, 2,5 ha	2.500 kr.
<u>Lb. nr. 3:</u> Jens B. Krog,	Del af matr. nr. 8 Koldby, 8,1 ha.	8.100 kr.
<u>Lb. nr. 4:</u> H.J. Bentin,	Del af matr. nr. 2 Koldby, 4,1 ha	4.100 kr.
<u>Lb. nr. 5:</u> H.P. Krog,	Del af matr. nr. 6 Koldby, matr. nr. 51 og 85 Hjerpsted, 12,9 ha	12.900 kr.
<u>Lb. nr. 6:</u> Anna Schmidt,	Del af matr. nr. 7 Koldby, 13,1 ha	13.100 kr.
<u>Lb. nr. 7:</u> M.M. Nielsen,	Del af matr. nr. 5 Koldby 8,0 ha	8.000 kr.
<u>Lb. nr. 8:</u> C.C. Krog,	Del af matr. nr. 62 Koldby, 0,8 ha	1.000 kr.
<u>Lb. nr. 9:</u> M. Christensen, m.fl.	Del af matr. nr. 1 Koldby, 8,6 ha	8.600 kr.
<u>Lb. nr. 10:</u> Jacob Bentin,	Del af matr. nr. 140 Koldby, 0,4 ha	1.000 kr.
<u>Lb. nr. 11:</u> Ove Nissen,	Matr. nr. 34 Koldby og del af matr. nr. 5 Hjerpsted, 18,7 ha	18.700 kr.
<u>Lb. nr. 12:</u> G. Gjelstrup, m.fl.	Del af matr. nr. 86, matr. nr. 95, del af matr.nr. 107 og matr. nr. 132 Hjerpsted:	8.900 kr.

<u>Lb. nr. 13:</u> C.M. Nielsen,	Matr. nr. 290 Hjerpsted, 2,6 ha	2.600	kr.
<u>Lb. nr. 14:</u> Sønderjyllands Amtskommune,	Del af matr. nr. 157 Hjerpsted, 0,3 ha	0	kr.
<u>Lb. nr. 15:</u> Jørgen Nielsen,	Del af matr. nr. 19 og matr. nr. 159 Hjerpsted 9,4 ha	9.400	kr.
<u>Lb. nr. 16:</u> Harald Gantzel m.fl.	Del af matr. nr. 24 og matr. nr. 62 Hjerpsted, 7,9 ha	7.900	kr.
<u>Lb. nr. 17:</u> Hjerpsted Bylav	Del af matr. nr. 53 Hjerpsted, 13,8 ha	13.800	kr.
<u>Lb. nr. 18:</u> Walter Jacobsen,	Matr. nr. 231,232 og 238 Hjerpsted, 3,02 ha	3.020	kr.
<u>Lb. nr. 19:</u> J.B. Knudsen,	Del af matr. nr. 8 Hjerpsted, 28,6 ha	28.600	kr.
<u>Lb. nr. 20:</u> Hjerpsted-Emmerlev pastorat,	Del af matr. nr. 57 Hjerpsted, 7,5 ha	7.500	kr.
<u>Lb. nr. 21:</u> S. Bergmann	Del af matr. nr. 114 samt matr. nr. 124, 283 og 308 Hjerpsted, 8,3 ha	8.300	kr.
<u>Lb. nr. 22:</u> S. Christensen,	Matr. nr. 286 Hjerpsted, 2,9 ha	2.900	kr.
<u>Lb. nr. 23:</u> R. Petersen,	Del af matr. nr. 3 og del af matr. nr. 125 samt 226 Hjerpsted, 16,1 ha	16.100	kr.
<u>Lb. nr. 24:</u> Johannes Jørgensen,	Del af matr. nr. 117 Hjerpsted, 2,4 ha	2.400	kr.
<u>Lb. nr. 25:</u> L. Engel,	Del af matr. nr. 12 Hjerpsted, 3,0 ha	3.000	kr.
<u>Lb. nr. 26:</u> P.L. Brodersen,	Del af matr. nr. 83 samt 192 Hjerpsted, 3,3 ha	3.300	kr.
<u>Lb. nr. 27:</u> Hjerpsted Menighedsråd	Matr. nr. 55 Hjerpsted 0,3 ha	1.000	kr.
<u>Lb. nr. 28:</u> E. Nissen	Del af matr. nr. 93 og del af matr. nr. 134, 7,191 og 279 Hjerpsted, 27,4 ha	27.400	kr.
<u>Lb. nr. 29:</u> Hjerpsted Degnekald	matr. nr. 162 Hjerpsted 0,9 ha	1.000	kr.

<u>Lb. nr. 30:</u> B.N. Mathiesen,	Del af matr. nr. 64 og del af 277 og 247 Hjerp- sted, 3,9 ha	3.900 kr.
<u>Lb. nr. 31:</u> P.C. Harpøth,	Del af matr. nr. 23 Hjerpsted, 0,6 ha	1.000 kr.
<u>Lb. nr. 32:</u> M. Knudsen	Del af matr. nr. 16 Hjerpsted, 3,4 ha	3.400 kr.
<u>Lb. nr. 33:</u> Hans Nissen	Del af matr. nr. 195 Hjerpsted, 7,5 ha	7.500 kr.
<u>Lb. nr. 34:</u> Udgår		
<u>Lb. nr. 35:</u> E.A. Nielsen	Matr. nr. 101, 160 og 289 Hjerpsted, 17,7 ha	17.700 kr.
<u>Lb. nr. 36:</u> Den Danske Stat	Matr. nr. 6,74 og 241 Hjerpsted, 5,6 ha	0 kr.
<u>Lb. nr. 37:</u> C. Harpøth m.fl.	Del af matr. nr. 9 og 225 Hjerpsted, 19,8 ha	19.800 kr.
<u>Lb. nr. 38:</u> J. Petersen,	Matr. nr. 186 Hjerpsted 1,1 ha	1.100 kr.
<u>Lb. nr. 39:- 55:</u> Udgår.		
Den samlede erstatningssum andrager		<u>279.520,- kr.</u>

Fredningen findes ikke at medføre forringelse af pantesikkerheden og de anførte erstatningsbeløb kan derfor udbetales til ejerne.

Efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, forrentes erstatningsbeløbene fra kendelsens dato, når der ikke foreligger særlige omstændigheder. Da erstatningerne er fastsat ud fra forholdene i dag, samt da ingen lodsejer i området efter fredningssagens rejsning i 1966 har fået afslag fra nævnet på anmodninger om dispensation fra den nedlagte fredningspåstand, findes der ikke grundlag for at lade forrentningen ske fra et tidligere tidspunkt. De anførte beløb forrentes med en rente, der er 1% højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte diskonto.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling tillægges der Landskontoret for Landboret 10.000 kr. Der tilkendes ikke andre godtgørelse for afholdte omkostninger.

Nævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan påklages til Over-fredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K, inden 4 uger

fra den dag, kendelsen er meddelt den pågældende. Klageberettiget er foruden lodsejerne, herunder Sønderjyllands amtsråd, tillige Miljøministeriet.

T h i b e s t e m m e s :

I erstatning udbetales til ejerne ialt 279.520 kr. med en årlig rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank til enhver tid fastsatte diskonto, fra kendelsens dato til betaling sker. I godtgørelse for sagkyndig bistand betales til Landskontoret for Landboret, 10.000 kr.

Erstatningerne med renter og de tilføjede omkostninger udredes af staten med 75% og af Sønderjyllands Amtsråd med 25 % .

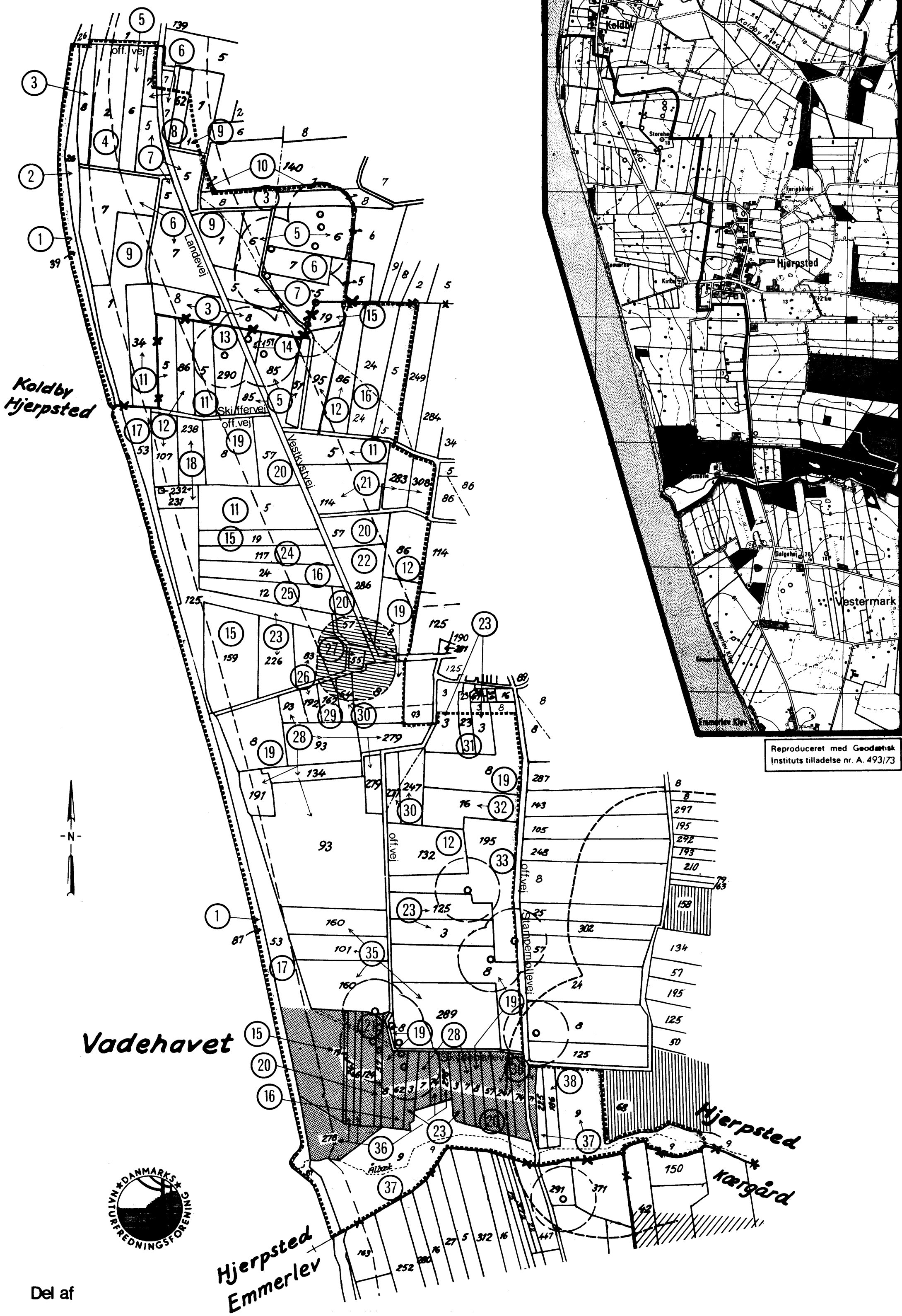
Edgar Andersen
Edgar Andersen

S.A. Koustrup
S.A. Koustrup.

Erling Petersen
Erling Petersen.

/ia.

KORT >

Reproduceret med Geodætisk
Instituts tilladelse nr. A. 493/73

Del af
Koldby, Hjørpsted
Hjørpsted Ejerlav, Hjørpsted
Emmerlev Ejerlav, Emmerlev
Kærgård, Emmerlev
Højer Kommune
Sønderjyllands Amtskommune

Signaturforklaring:
 - - - - - fredningens afgrænsning
 - x - x - x ejerlavsgrense
 - - - - - byggelinie i h.t. naturfr.loven
 // // // // sommerhusområde

1 henvisning til areallisten
 [Symbol] skov
 [Symbol] Ålbæk
 [Symbol] skydebane
 [Symbol] kirkefredning
 [Symbol] Fredet fortidsminde indlagt efter kort i 1:25000

Målestok i 1:10000
 0 500 1000 m

Udfærdiget i januar 1976 og juni 1980. Ændret i august 1981 og januar 1982.

O. Holme Hansen
 Landinspektør

REG. NR. 02792.010

Kort i 1:10000
 fremstillet ved fotografering
 af de minorerede matrikel
 kort af okt 1975.

Suppleret efter kort af maj 1981

Matrikelgrænser og numre for veje, stier, vandløb og lignende arealer er ikke vist på minorerede matrikelkort.

1966
 D.N.3-02
 Q.H.H.76-07
 C.S.I.76

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02792.01

Dispensationer i perioden: 19-05-1982 - 01-09-2005

Den 19. maj 1982 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 9/82 jfr.

Kystsikringsarbejder ud for matr.

j.nr. 47/66

nr. 238, 231 og 232 Hjerpsted,
Højer kommune, tilhørende advokat
Walter Jacobsen.

- § 46 - strand -

samt fredningskendelse.

Der fremlagdes ansøgning af 9. januar 1982 med bilag samt med påtegning af 6. maj 1982 fra amtsrådet, j.nr. 540-90-21-75.

Det fremgår af sagen, at ansøgerens ejendom blev beskadiget ved en stormflod i november 1981, og at der er søgt om tilladelse til følgende foranstaltninger:

1. Reetablering af hidtidige kystsikring, således at der med jord eller sand foretages opfyldning af det areal, som er bortskyllet ud for huset mod vest.
2. Det reetablerede areal sikres ved pålægning af gabionmadrasser som på Rømødomningen efter stormfloden i 1976.
3. Arealet og gabionmadrasserne tildækkes med et passende lag jord, der tilsås og beplantes med rosa rugosa.
4. Kystskrænten syd for huset udjævnes, således at yderligere erosion undgås.

Ansøgningen har af amtsrådet været forelagt for Kystinspektoret, der i skrivelse af 4. maj 1982 bl.a. har udtalt, at den kystsikring, som agtes udført, er hensigtsmæssig.

Nævnet har i en kendelse afsagt den 18. marts 1982 vedrørende fredning af et ca. 300 ha stort område i Koldby og Hjerpsted, hvori denne ejendom er beliggende, bestemt, at kystsikring kan foretages efter tilladelse fra fredningsnævnet (kendelsens § 5 c). Kendelsen er forelagt

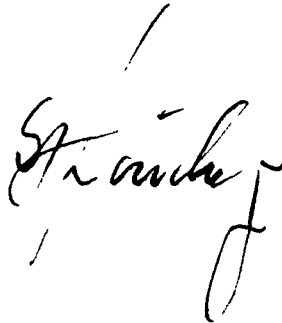

for overfredningsnævnet, hvis afgørelse endnu ikke foreligger.

Nævnet tillader herved, at kystsikringen foretages, således som ansøgt, dog således at der ikke sker nogen beplantning med rosa rugosa, men alene en tilsåning med græs, jfr. pkt. 3.

Såfremt der ønskes yderligere kystsikringsarbejder, jfr. vedlagte kopi af kystinspektoratets skrivelse af 3. maj 1982, punkt ad 2, skal en skitse over et sådant projekt sendes til fredningsnævnet til godkendelse.

Opmærksomheden henledes iøvrigt på, at den frie færdsel langs stranden ikke må hindres.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Strandvej'.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Amaliegade 13, 1256 København K. af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

KYSTINSPEKTORATET

HØJBOVEJ 1
7820 LEMVIG
POSTBOX 100

TELEFON (07) 821544
POSTKONTO 7005598

Den 3. maj 1982.

Deres reference 540-90-21-75.

Vor reference 103-1825-2-c.

Hermed bilag FH/YL

Sønderjyllands amtskommune,
Plan- og miljøadministrationen,
Skelbækvej 2,
6200 Åbenrå.

Vedr.: Kystsikring ud for matr. nr. 238, 231 og 232, Hjerpsted,
Højer kommune.

Advokat Walter Jacobsen, Rødekro, har ved skrivelse af 9. januar 1982 ansøgt fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds om tilladelse til at udføre kystsikringsforanstaltninger foran ejendommen på ovennævnte matr. nr. i Hjerpsted by.

Ejendommen ligger umiddelbart ud til kystskrænten ved Vadehavet. I 1978 udførte ejeren en skræntfodssikring bestående af gabionmadrasser for at beskytte den på ejendommen beliggende beboelsesbygning. Under stormfloden i 1981 skete en kraftig nedbrydning af kystskrænten, og den udførte sikring af madrasser blev overskyldet, således at også skrænten umiddelbart foran bygningen borteroderedes, og fundamentet mod vest blev blottet.

Kystinspektoratet har besigtiget ejendommen og foranlediget ejeren til at foretage en opmåling for bedre at kunne vurdere omfanget af såvel beskadigelserne som reparationsarbejdet. Det fremgår heraf, at gabionmadrasserne er udlagt på en ca. 40 m lang strækning 6-7 m vest for beboelsen. Madrasserne er anbragt i kote^{ca.} + 3 til + 5 m over D.N.N. og vil således yde effektiv beskyttelse mod de sædvanligt forekommende højvande. Kun ved særlige stormflodssituationer vil gabionmadrasserne bliver overskyldede.

amtskommune

Udg. 4 MAJ 1982

i. nr. 540 10 31-85

CP

Ejeren foreslår følgende arbejder udført:

1. Genopfyldning med jord eller sand mellem madrasser og skrænt.
2. Det genopfyldte areal beskyttet med gabionmadrasser.
3. Udjævning af kystskrænten syd for madrasserne.
4. Afdækning, tilsåning og beplantning.

Kystinspektoratet finder det foreslåede projekt hensigtsmæssigt, men skal iøvrigt knytte nedenstående bemærkninger her-til:

- ad 1. I henhold til opmålingen skal der med anlæg 3 anvendes ca. 300 m^3 fyld til genopfyldningen. Det vil være en stor fordel, hvis f. eks. 100 m^3 af denne fyld leveres som klæg, der pålægges som dæklag på skråningen, hvorved man opnår en vis slidstyrke mod erosion ved bølgeopskyl.
- ad 2. Under forudsætning af anvendelse af klæg finder man det ikke absolut nødvendigt at forstærke genopfyldningen med gabionmadrasser, men man skal dog henlede opmærksomheden på, at de anbefalede regler for konstruktion af diger foreskriver anlæg 6-8 for leret klæg og anlæg 8-12 for mere sandede klægarter.
- ad 3 Det gælder generelt, at udjævning af skrænt og afdækning og 4. af eksisterende kystsikring med klæg/muld samt tilsåning vil modvirke den videre erosion. Jo fladere skråningerne udføres, desto bedre vil bølgerne få afløb, ligesom en god græsbevoksning vil forstærke skræntfoden.

Kystinspektoratet har den opfattelse, at den i 1978 udførte sikring på ejendommen har forhindret skader på selve beboelses-
huset, og at retableringen af sikringen er såvel hensigtsmæssig
som nødvendig for bevarelsen af huset i en rimelig tid.

H.B. Sørensen.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Tøll 04 - 72 22 05

Medtaget
Skov- og Naturstyrelsen
30 JUNI 1989

Den 28. juni 1989 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 112/89

**Ansøgning fra Højer Vindmøllelaug af
1986 om tilladelse til at opstille en
vind mølle på ca. 180 kW på ejendommen
matr.nr. 195 Hjerpsted, Højer kommune.**

§ 34

Der fremlagdes skrivelse af 27. juni 1989 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-21-1-517-13-86.

Det fremgår af sagen, at vindmøllen agtes placeret syd for de 5 vindmøller, der blev tilladt i 1986 og 1987 indenfor lokalplan nr. L3, og at den er med samme placering som den sydlige af 2 af fredningsnævnet tilladte vindmøller fra 3. juli 1987 og 21. oktober 1987.

Amtsrådet har anbefalet det ansøgte, idet man i sin indstilling har anført, at det ansøgte kan anses for omfattet af den tidligere meddelte tilladelse.

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til at opstille den pågældende vindmølle som ansøgt.

I medfør af naturfredningslovens § 84a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A.Koustrup

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for

Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Naturredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telf. 04 - 72 22 05

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
25 OKT. 1989

Den 23. oktober 1989 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 204/89

Ansøgning fra Hjerpsted Menighedsråd om tilladelse til at opføre redskabs- og toiletbygningen ved Hjerpsted Kirke, matr. nr. 15, Hjerpsted, Højer kommune.

§ 34 - Hjerpstedfredningen -

Der fremlægges skrivelse af 16. oktober 1989 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-21-1-517-7-89.

Det fremgår af sagen, at det ansøgte ligger inde på kirkegården, og at der ikke er kirkeomgivelsesfredning (Exnerfredning) på kirkegården, men at kirkegården ligger indenfor det område mellem Hjerpsted og Koldby, som er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984.

Det er oplyst, at redskabs- og toiletbygning skal ligge i kirkegårdens sydvestlige hjørne indenfor en omgivende træbeplantning. Bygningen er på ca. 24 m². Der er også planlagt en evt. senere redskabsbygning på ca. 18 m², som en forlængelse af den nu ansøgte.

Antsrådet har anbefalet det ansøgte.

Da det ansøgte er i overensstemmelse med resultatet af tidligere drøitelser på stedet og ubetænkeligt i forhold til fredningens formål, meddeler nævnet herved dispensation til den ansøgte redskabs- og toiletbygning.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN ~~213/8-0006~~ 211/8-0001 BK
Akt. nr. 2 19.

(vs 25/10 89 MØG

Den 1. maj 1990 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 39/90
jfr. j.nr. 47/60

Ansøgning fra Amtsrådets Fredningsvæsen
om tilladelse til at etablere et offent-
ligt opholdsareal på matr.nr. 53 Hjerp-
sted, Højer kommune.

§ 34 - Hjerpstedfredningen -

Der fremlagdes skrivelse af 30. april 1990 med bilag fra amts-
rådets fredningsvæsen, j.nr. 8-70-53-2-517-2-89.

Det fremgår af sagen, at projektet omfatter etablering af p-plads,
borde og bænke, bålsteder, toilet, informationstavler og affalds-
beholdere.

Endvidere er det hensigten at spærre 2 markveje til vadehavet for
privat motorkørsel. De pågældende veje ligger nord og syd for op-
holdsarealet.

Amtsrådet har oplyst, at området er meget besøgt af publikum, og
at matr.nr. 53 Hjerpsted allerede i dag benyttes til parkering og
ophold, samt at der er opsat informationstavler og affaldsstativ.

Amtsrådet har yderligere oplyst, at formålet med projektet er at
regulere offentlighedens færdsel på en måde, som tjener til fæl-
les bedste, og at give større mulighed for naturoplevelser ved
vadehavet, samt at projektet er drøftet og accepteret af lods-
ejerne og af Højer kommune. Endvidere har Koldby ejerlav accep-
teret vejspærringen i deres område.

Nævnet meddeler herved i medfør af naturfredningslovens § 34 dispensation til det ansøgte projekt.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for **Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm**, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Set GAZ

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

21 JULI 1994

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05

REG. NR. 2792.01

Den 20. juli 1994 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup,
følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 40/94

Ansøgning fra Sønderjyllands Amt om
tilladelse til at etablere 2 vand-
huller på matr. nr. 53 og 58 Hjerp-
sted, Højer kommune.

- § 50-Hjerpstedfredning -

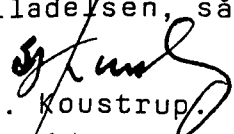
Der fremlagdes skrivelse af 5. juli 1994 med bilag fra
Sønderjyllands Amt, Landskabskontoret, j.nr. ej oplyst.

Det fremgår af sagen, at vandhullerne skal gavne det naturlige
dyreliv i området, først og fremmest padderne. Området rummer
sandsynligvis Danmarks største bestand af løvfrøer, der ligesom
andre paddearter er truet og i tilbagegang.

Nævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider imod fredningens formål meddeler
nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse
til det ansøgte på vilkår, at det opgravede materiale fjernes fra
arealet, at der ikke udsættes eller fodres fugle, fisk eller
krebs, og at der ikke opstilles andehuse eller lignende.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder
tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/8-0016

Akt. nr. 2

Bl.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

Medlem
Skov- og Naturstyrelsen

REG.NR. 2792.01.

Den 5. juli 1996 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 35/96

Ansøgning fra **Niels Chr. Bergmann**,
Hjerpsted, Højer, om dispensation
til at jævne et gammelt vandhul og
til at etablere et nyt på matr. nr.
101 Hjerpsted ejerlav, Hjerpsted,
Højer kommune.

- § 50 Hjerpsted-fredning -

Der fremlagdes skrivelse af 28. juni 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt. j.nr. 8-70-51-3-517-2-96.

Det fremgår af sagen, at det nye vandhul er til brug for kreaturer, da der er brakvand i det eksisterende vandingshul. Samtidig ønskes det eksisterende vandhul, der har en størrelse på 100-150 kvm., jævnet.

Området er fredet ved kendelse af 18.marts 1992. Ifølge denne er formålet med fredningen at bevare det karakteristiske landskabsbillede.

Amtet har anbefalet det ansøgte, idet det karakteristiske marsklandskab med et vandhul på hver fenne bevares.

Nævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider mod fredningens formål meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på betingelse af at der etableres et nyt vandhul, der er mindst lige så

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 1211/8 - 0011
Akt. nr. 1

at det nye vandhul etableres før eller senest samtidig med,
at det eksisterende vandhul jævnes,
at arbejdet ikke foretages i paddernes ynglesæson, 1. april
til 1. august,
at det nye vandhul udformes, så det indgår i det omgivende
landskab på en harmonisk måde med svagt skrånende
bredder,
at der ikke etableres øer i vandhullet,
at vandhullet etableres uden tilløb og afløb,
at der ikke udsættes fugle, fisk, krebs eller lignende i
vandhullet eller fodres, og
at der ikke opsættes redehuse eller lignende.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder
tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra
dato.

S.A. Koustrup

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for
Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.
Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at
afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan
dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for
Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270
Tønder**, der videresender klagen til naturklagenævnet sammen
med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 2792. 01.

Votaget i
Kov- og Naturstyrelsen

3. AUG. 1996

Den 14. august 1996 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 45/96

Ansøgning fra John Bock Knudsen, Hjerpsted, om dispensation til oprensning af 2 vandhuller samt etablering af et nyt vandhul på matr.nr. 8 Hjerpsted ejerlav, Hjerpsted, Højer kommune.

§ 50 - Hjerpsted Fredningen -

Der fremlagdes skrivelse af 6. august 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-5-3-517-6-96.

Det fremgår af sagen, at det vandhul, som ønskes nyetableret, vil få en størrelse på ca. 150 m². De tre vandhuller ligger alle inden for Hjerpsted-fredningen. De to vandhuller, som ønskes oprenset, er over 100 m² store, og oprensningen forudsætter derfor amtets dispensation i henhold til natubeskyttelseslovens § 3. Det sydligste af vandhullerne ligger inden for beskyttelseszonen omkring fortidsminde, og oprensningen forudsætter derfor amtets dispensation fra samme lovs § 18. Det vandhul, som ønskes nyetableret, ligger inden for strandbeskyttelseslinien, og det forudsætter derfor amtets dispensation fra samme lovs § 15.

Oprrensningen ønskes foretaget for at sikre den på landsplan sjælne og truede løgfrø og grøn frø.

Fredningens formål er at bevare det karakteristiske landskabsbillede.

Det er oplyst, at arbejdet finansieres af amtets naturforvaltningsmidler, og at amtets konsulent har besigtiget vand-

Amtet har meddelt, at det er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens §§ 3, 15 og 18 på vilkår

at opgravet materiale planeres ud på dyrket mark,
at brinkerne udformes, så vandhullerne indgår i det omgivende landskab på harmonisk måde med svagt skrånende bredder,
at der ikke udsættes ænder, fisk eller krebs i vandhullerne, og ikke foretages fodring,
at der ikke opsættes redhuse, hegn eller lignende, og
at oprensningen ikke foretages i paddernes ynglesæson 15. marts - 15. august.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, idet det karakteristiske marsklandskab med vandingshuller bevares, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 2792. 01.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

11. AUG. 1996

Den 14. august 1996 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 46/96   Ansøgning fra Ejner Nissen, Hjerpsted, om dispensation til oprensning af 2 vandhuller på matr.nr. 93 Hjerpsted ejerlev, Hjerpsted, Højer kommune.

- § 50 - Hjerpsted Fredningen -

Der fremlagdes skrivelse af 6. august 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-3-517-5-96.

Det fremgår af sagen, at oprensningen ønskes foretaget for at sikre den på landsplan sjælne og truede løgfrø og grøn frø. Det ansøgte forudsætter dispensation fra amtet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Fredningens formål er at bevare det karakteristiske landskabsbillede.

Det er oplyst, at arbejdet finansieres af amtets naturforvaltningsmidler, og at amtets konsulent har besigtiget vandhullerne.

Amtet har meddelt, at det er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til den ansøgte oprensning op på vilkår,

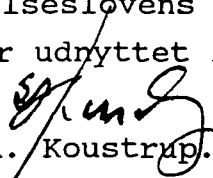
at opgravet materiale planeres ud på dyrket mark,
at brinkerne udformes, så vandhullerne indgår i det omgivende landskab på en harmonisk måde med svagt skrånende bredder,
at der ikke må udsættes ænder, fisk eller krebs i vandhullerne, og ikke foretages fodring,

at der ikke opsættes redegelse, hegn eller lignende og
at oprensningen ikke foretages i paddernes ynglesæson 15.
marts - 15. august,

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, idet det karakteristiske marsklandskab med vandingshuller bevares, meddeler fredningsnævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

REG. NR. 2792.01.

Den 10. juli 1997 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 35/97

*Ansøgning fra Sønderjyllands amt om til-
ladelse til oprensning og udvidelse af
vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen i
Højer kommune.*

§ 50

Der fremlægges skrivelse af 8. d.m. med 1 bilag fra Sønderjyllands amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-3-517-3-97 m. fl.

Det fremgår af sagen, at amtet er i færd med et projekt, der skal forbedre levevilkårene for den sjældne løgfrø på Hjerpstedegnen, og at amtet i forbindelse hermed ønsker at oprense 10 vandhuller samt oprense og udvide 3 vandhuller.

Det er oplyst, at plejearbejdet ønskes udført lige efter høst, og inden markerne tilsås igen, samt at oprensning sker med gravemaskine ved opgravning af tilhørt materiale. Udvidelse af de 3 vandhuller sker ved bortgravning og udjævning af bund og kanter.

Hjerpstedfredningens formål er bl.a. at bevare det karakteristiske landskabsbillede samt om nødvendigt at muliggøre landskabspleje. Ifølge fredningsbestemmelserne må der ikke foretages terrænændringer.

Sønderjyllands amt har oplyst, at samtlige 5 lodsejere har meddelt tilladelse til plejen af vandhullerne.

Fredningsnævnets afgørelse:

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 1211/8 - 0004 Bil.

Akt. nr. 14

Da landskabspleje efter fredningsbestemmelserne kan foretages af fredningsmyndighederne, vil det ansøgte ikke stride mod fredningens formål. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at arbejdet udføres i perioden august - marts,
- at det opgravede fyld udjævnes på en dyrket mark,
- at amtets Naturafdeling eller en Naturafdelingen udpeget person fører tilsyn med arbejdet,
- at der ikke udsættes fugle, fisk eller krebs i vandhullet,
- at der ikke sker nogen form for fodring i eller omkring vandhullet, og
- at der ikke opstilles andehuse eller lign. i eller omkring vandhullet.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

27 OKT. 1998

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 23. oktober 1998 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 62/1998:

REG. NR. 2792. 01.

Ansøgning fra
Sønderjyllands Amt om tilladelse til oprensning af
vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen i Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 1. oktober 1998 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-3-517-11-98.

Det bemærkes, at sagen har været behandlet efter forretningsordenens § 9, stk. 4.

Det fremgår af sagen, at der i forbindelse med et projekt, der skal forbedre levevilkårene for bl.a. den sjældne løgfrø på Hjerpstedegnen, ønskes oprenset to vandhuller. Det bemærkes, at Nævnet den 14. juli 1998 har meddelt tilladelse til oprensning og udvidelse af 11 andre vandhuller indenfor fredningen.

Vandhullerne er beliggende indenfor et område, der er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1982 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune. Fredningen har til formål at fastholde det karakteristiske landskabsbillede, dvs. et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at de stedlige fredningsmyndigheder har ret til - efter forudgående meddelelse til ejeren og uden udgift for denne - at foretage landskabspleje. Terrænændringer er ikke tilladt.

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 1611/8-0011 Bt.
Alt nr. 6

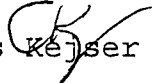
Det fremgår af ansøgningen, at lodsejerne har meddelt tilladelse til pleje af vandhullerne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da landskabspleje efter fredningsbestemmelserne kan foretages af fredningsmyndighederne, vil det ansøgte ikke stride mod fredningens formål. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at arbejdet udføres mellem den 1. august og 1. marts,
- at det opgravede fyld skal udjævnes på en dyrket mark,
- at Amtets naturafdeling eller en af naturafdelingen udpeget person skal føre tilsyn med arbejdet,
- at der ikke må udsættes fugle, fisk eller krebs i vandhullerne,
- at der ikke må ske nogen form for fodring i eller lige omkring vandhullerne, og
- at der ikke må opstilles andehuse eller lignende i eller lige omkring vandhullerne.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kjær

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

15 JULI 1998

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 9. juli 1998 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 45/1998:

Ansøgning fra Sønderjyllands Amt om tilladelse til oprensning og udvidelse af vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen i Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 8. juli 1998 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, (j.nr. 8-70-51-3-517-3-97).

Det bemærkes, at sagen har været behandlet efter forretningsordnens § 9, stk. 4.

Det fremgår af sagen, at der i forbindelse med et projekt, der skal forbedre levevilkårene for bl.a. den sjældne løgfrø på Hjerpstedegnen, ønskes oprenset 11 vandhuller. Det er hensigten at udføre plejearbejdet lige efter høst, og inden markerne tilsås igen. Oprensningen sker med gravemaskine ved opgravning af tilført materiale.

Alle vandhuller ligger indenfor et område, der er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1982 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune.

Fredningen har til formål at fastholde det karakteristiske landskabsbillede, dvs. et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Arealerne skal bevares i deres nuværende til-

Skov- og Naturstyrelsen

Skov- og Naturstyrelsen

Skov- og Naturstyrelsen 12/11/8-0011 Bil.

Ansøgning 5

stand. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at de stedlige fredningsmyndigheder har ret til - efter forudgående meddelelse til ejeren og uden udgift for denne - at foretage landskabspleje. Terrænændringer er ikke tilladt.

Det fremgår af ansøgningen, at lodsejerne har meddelt tilladelse til pleje af vandhullerne.

Det bemærkes, at Nævnet sidste år meddelte tilladelse til oprensning og udvidelse af et antal vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da landskabspleje efter fredningsbestemmelserne kan foretages af fredningsmyndighederne, vil det ansøgte ikke stride mod fredningens formål. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at arbejdet udføres mellem den 1. august og 1. marts,
- at det opgravede fyld skal udjævnes på en dyrket mark,
- at Amtets Naturafdeling eller en af Naturafdelingen udpeget person skal føre tilsyn med arbejdet,
- at der ikke må udsættes fugle, fisk eller krebs i vandhullerne,
- at der ikke må ske nogen form for fodring i eller lige omkring vandhullerne, og
- at der ikke må opstilles andehuse eller lignende i eller lige omkring vandhullerne.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Skrevet af: [Uklæret]
Skrivet af: [Uklæret]

REG. NR. 2792.01.

Den 7. juli 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 57/1999:

Ansøgning fra Sønderjyllands Amt om tilladelse til oprensning af vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen i Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 30. juni 1999 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-3-8-99.

Det bemærkes, at sagen har været behandlet efter forretningsordenens § 9, stk. 4.

Det fremgår af sagen, at et projekt for Hjerpsted-området nu kører for 3. år. Det går ud på at forbedre levevilkårene for bl.a. den sjældne løgfrø. Fredningsnævnet har tidligere meddelt dispensation til oprensning af en række vandhuller, og der ønskes nu tilladelse til oprensning af yderligere 2 vandhuller, nr. 56 på matr.nr. 5 Koldby, og nr. 58 på matr.nr. 7 Koldby.

Vandhullerne er beliggende indenfor et område, der er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1982 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune. Fredningen har til formål at fastholde det karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Arealerne skal bevares i dets nuværende tilstand. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at de stedlige fredningsmyndigheder har ret til - efter forud-

Administrativt
Kommunestyrelsen
1999-07-12/8-0011
2

~~Et~~

gående meddelelse til ejeren og uden udgift for denne - at foretage landskabspleje. Terrænændringer er ikke tilladt.

Det fremgår af ansøgningen, at lodsejerne har meddelt tilladelse til pleje af vandhullerne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da landskabspleje efter fredningsbestemmelserne kan foretages af fredningsmyndighederne, vil det ansøgte ikke stride mod fredningens formål. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at arbejdet udføres mellem den 1. august og den 1. marts,
- at det opgravede fyld skal udjævnes på en dyrket mark,
- at Amtets naturafdeling eller en af Naturafdelingen udpeget person skal føre tilsyn med arbejdet,
- at der ikke må udsættes fugle, fisk eller krebs i vandhullerne,
- at der ikke må ske nogen form for fodring i eller lige omkring vandhullerne, og
- at der ikke må opstilles andehuse eller lignende i eller lige omkring vandhullerne.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

/kb

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 7. august 2000 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 59/2000:

Ansøgning fra Sønderjyllands Amt om tilladelse til oprensning af vandhuller indenfor Hjerpstedfredningen i Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 1. august 2000 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-3-6-00.

Det bemærkes, at sagen har været behandlet efter forretningsordenens § 9, stk. 4.

Det fremgår af sagen, at et projekt for Hjerpsted-området nu kører for 4. år. Fredningsnævnet har tidligere meddelt dispensation til oprensning af en række vandhuller, og der ønskes nu tilladelse til oprensning af yderligere 4 vandhuller:

- 1 på matr.nr. 6 Koldby,
- 1 på matr.nr. 125 Hjerpsted og
- 2 på matr.nr. 332 Hjerpsted.

Vandhullerne er beliggende indenfor et område, der er omfattet af Fredningsnævnets afgørelse af 18. marts 1982 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune. Fredningen har til formål at fastholde det karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Arealerne skal bevares i dets nuværende tilstand. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at de stedlige fredningsmyndigheder har ret til - efter forudgående meddelelse til ejeren og uden udgift for denne - at foretage landskabspleje. Terrænændringer er ikke tilladt.

Det fremgår af ansøgningen, at lodsejerne har meddelt tilladelse til pleje af vandhullerne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da landskabspleje efter fredningsbestemmelserne kan foretages af fredningsmyndighederne, vil det ansøgte ikke stride mod fredningens formål. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår:

- at arbejdet udføres mellem den 1. august og den 1. marts,
- at det opgravede fyld skal udjævnes på en dyrket mark,
- at Amtets naturafdeling eller en af Naturafdelingen udpeget person skal føre tilsyn med arbejdet,
- at der ikke må ske nogen form for fodring i eller lige omkring vandhullerne, og
- at der ikke må opstilles andehuse eller lignende i eller lige omkring vandhullerne.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

7 / SEP. 2000

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 5. september 2000 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 58/2000:

Ansøgning fra Ejnar Christiansen, Sølsted A/S, på vegne Susanne og Jørgen Johansen om tilladelse til udvidelse af eksisterende helårshus på ejendommen matr.nr. 195 Hjørpsted, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 20. juli 2000 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-21-1-517-11-00.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Fredningsnævnets kendelse af 18. marts 1982 om fredning af et område i Koldby og Hjørpsted, Højer kommune. Fredningen har til formål at fastholde det omhandlede areals karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Ifølge kendelsens § 2 må der ikke opføres ny bebyggelse herunder tilbygning til eksisterende bebyggelse. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden. Det er dog bestemt, at Fredningsnævnet kan tillade tilbygning til eller ombygning af eksisterende lovligt opførte bygninger.

Sønderjyllands Amt har vurderet, at det ansøgte ikke er i overensstemmelse med fredningens formål og har indstillet, at der

meddeles dispensation. Den ansøgte tilbygning er på 23 m², hvortil kommer en karnap på 1 m². Endvidere ønskes etableret 2 terrasser. Tilbygningen ønskes opført ind i en have, som er omkranset af træer og buske, og vil ikke kunne ses i landskabet.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejser, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger kan det ansøgte som anført af Amtet ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med de fremsendte tegninger.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

17 MAJ 2001

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 2. maj 2001 kl. 11 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde ved Ålbækken, Hjerpsted med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og suppleanten for det kommunalvalgte medlem, Bernd Carstensen.

Der foretoges:

J.nr. 3/2001:

Anmodning om Fredningsnævnets udtalelse i forbindelse med et vådområdeprojekt indenfor Hjerpsted-fredningen, Højer kommune.

For Sønderjyllands Amt mødte Aksel Voigt og Hans Thiil Nielsen.

For Friluftsrådets amtsafdeling mødte Svend Kristiansen, Østerbyvej 32, Højer.

Aksel Voigt redegjorde kort for ansøgningen.

Hans Thiil Nielsen redegjorde for vandmiljøplan II og oplyste bl.a., at projektet indgår som led i realiseringen af denne plan om etablering af våde enge til kvælstoffjernelse.

Hans Thiil Nielsen bemærkede, at Amtet har søgt midler i Miljøministeriet til gennemførelse af undersøgelser, inden det egentlige projekt udarbejdes. Ministeriet har givet udtryk for tvivl om, hvorvidt der overhovedet kan dispenseres til tilstandsændringer indenfor fredningen og har krævet, at Fredningsnævnets udtalelse skal foreligge, før Amtets ansøgning vil blive behandlet.

Hans Thiil Nielsen oplyste videre, at det omhandlede projekt efter de foreløbige beregninger opfylder kravene i vandmiljøplanen, herunder til mængden af kvælstof, der fjernes. Vandløbet, der har frit udløb, vil som sådant ikke blive ændret, men man vil alene hæve vandløbsbunden ca. ½ meter ved at udlægge sten og grus, og der vil ske åbning af dræn. Ved længerevarende regnperioder vil de lavest liggende områder ved åen blive oversvømmet, men kun 10-20 meter på hver side af vandløbet. Området vil ændre karakter i perioder, hvor det regner meget. Efter en årrække vil floraen tilpasse sig de ændrede vilkår, og resultatet vil formentlig blive en betydeligt mere varieret engflora. Området vil fortsat kunne anvendes til græsning og høslet. Man vil forsøge at opnå en frivillig ordning med de berørte landmænd, så der fortsat sker afgræsning til sikring af, at området ikke springer i skov eller pil.

Svend Kristiansen havde ingen bemærkninger til det anførte.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter fredningskendelsens § 1 skal området bevares i dets nuværende tilstand, og efter § 5 b må åløb ikke reguleres eller rørlægges. Det fremgår af kendelsen, at formålet med fredningen ifølge fredningspåstanden er at fastholde det omhandlede areals karakteristiske landskabsbillede, dvs. et åbent land med frit udsyn til vadehavet. Ved sagens rejsning anførte Danmarks Naturfredningsforening bl.a., at *"det frodige landbrugslands ensartethed pryder alle dalene ved Aalbæk, hvor hedestrækninger og små plantager følger bækken, som frit strømmer mod vadehavet..... Egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarpttegnede møde mellem frodigt gestland og et barsk vadehav..."*

Det forelagte projekt berører Ålbækkens sidste strækning inden udløbet i vadehavet, og det omgivende areal henligger som eng. Efter de foreliggende oplysninger ændres der ikke herpå, idet arealet fortsat skal afgræsses. I perioder vil en del af engen være oversvømmet, og der må forventes en anden, antagelig mere varieret engflora. Landskabsbilledets karakter ændres således ikke i et omfang, der er i strid med

fredningens formål, og det frie udsyn vil ikke blive berørt.

Under disse omstændigheder meddeler Fredningsnævnet dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til gennemførelse af vådområdeprojektet i overenstemmelse med det fremsendte og de oplysninger, der er fremkommet under dette møde.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkantoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
3. APR. 2003

Den 31. marts 2003 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 3/2003:

Ansøgning om tilladelse til at opføre en tilbygning på ejendommen matr.nr. 231 Hjerpsted, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 6. februar 2003 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-21-1-517-16-00.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune. Fredningen har til formål at fastholde det omhandlede areals karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Det er i fredningen bestemt, at området skal bevares i dets nuværende tilstand, og der må således ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygning til eksisterende bebyggelse. Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændringer af bygningens ydre fremtræden.

Det fremgår videre af sagen, at der i juli 2001 blev givet tilladelse til at indrette en 28 m² stor garage til fritidshus. Et eksisterende fritidshus var blevet totalskadet i stormen i 1999. Den nuværende ejer har uden forudgående dispensation lagt nyt tag oven på det gamle og forsynet huset med større vinduer. Endvidere har han påbegyndt opførelse af en 8,8 m² stor tilbygning indeholdende toilet og redskabsskur.

Ejendommen er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, og den 14. november 2002 meddelte Amtet afslag til en ansøgning om dispensation til opførelse af en 28 m² stor overdækket terrasse og en 7 m² stort udhus. Amtets udvalg for teknik og miljø har den 6. februar 2003 meddelt dispensation fra strandbeskyttelseslinien til opførelse af tilbygningen på 8,8 m². Amtet har overfor Fredningsnævnet meddelt, at det ikke kan antages at være i strid med fredningens formål at meddele dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejsler, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da de foretagne ændringer af bygningens ydre fremtræden samt opførelse af tilbygningen på 8,8 m² ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser på betingelse af, at huset holdes i en afdæmpet jordfarve.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 30. maj 2003 kl. 10.00 afholdt **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt** møde ved Ålbækken, Hjerpsted, med formanden, dommer Claus Kejser, det amtsrådsvalgte medlem Thomas Lauritzen, Christiansfeld, og det kommunalvalgte medlem Bert Sams, Højer.

Der foretoges:

J.nr. 5/2003:

Ansøgning om dispensation med henblik på genslyngning af Ålbækken indenfor Hjerpsted-fredningen, Højer kommune.

For Friluftsrådets amsafdeling mødte Svend Kristiansen.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Søren Eller.

Formanden bemærkede, at kommuneingeniør Anton Kristensen, Højer, telefonisk havde oplyst, at kommunen ikke gav møde. Kommunen havde ikke noget imod projektet, såfremt vandløbsloven overholdes.

Formanden redegjorde kort for fredningsbestemmelserne, herunder for formålet med fredningen - at fastholde det karakteristiske landskabsbillede: et åbent land med et frit udsyn til et åbent hav. Af bestemmelserne fremgår nærmere, at terrænændringer ikke er tilladt, og at åløb ikke må reguleres eller rørlægges.

Formanden redegjorde endvidere kort for Nævnets udtalelse af 2. maj 2001 og den nu fremsendte ansøgning.

Svend Kristiansen bemærkede, at bækken blev reguleret omkring 1952.

Søren Eller bemærkede, at projektet snarere måtte kaldes en deregulering end regulering.

Nævnet foretog herefter besigtigelse af området ved skydebanen og efterfølgende foretoges besigtigelse af bækkens forløb i Tingdal plantage.

Svend Kristiansen og Søren Eller bemærkede, at Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening kan anbefale en gennemførelse af projektet.

Formanden bemærkede, at Dansk Ornitologisk forening skriftligt har tilkendegivet sin støtte til projektet.

Nævnet drøftede sagen, og der var enighed om at indhente en supplerende udtalelse fra

Sønderjyllands Amt om, hvilke ændringer en gennemførelse af projektet vil have for omgivelserne.

Sagen udsat.

Claus Kejser

/kb

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

26 JUNI 2003

Den 20. juni 2003 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 13/2003:

Ansøgning fra Henry Gjelstrup om tilladelse til etablering af et 400 m² stort vandhul på matr.nr. 231 Hjerpsted,

og

ansøgning fra Claus Nissen om tilladelse til oprensning af et ca. 200 m² stort vandhul på matr.nr. 358 Hjerpsted, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 29. april 2003 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, j.nr.8-70-51-3-517-2-03.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at de pågældende ejendomme er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune.

Fredningen må antages at have til formål at fastholde det pågældende areals karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med et frit udsyn til Vadehavet. Det er fastsat, at området skal bevares i dets nuværende tilstand, og ændringer i terrænet eller terrænformerne er således ikke tilladt.

Det fremgår af sagen, at det ansøgte er et led i naturplejen, der ønskes gennemført for at forbedre ynglemulighederne for området's padder, specielt løgfrøer og grøn frø. Arbejdet skal finansieres via Amtets naturforvaltningsmidler.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejser, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

Sønderjyllands Amt har anbefalet det ansøgte. I den forbindelse har Amtet oplyst, at etablering af vandhullet på matr.nr. 231 kræver dispensation fra strandbeskyttelsesliniens bestemmelser, medens oprensning af vandhullet kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Amtet har meddelt, at man vil være

indstillet på at meddele disse dispensationer på nærmere anførte vilkår.

Amtet har tilføjet, at der eventuelt kræves landzonetilladelse fra Højer kommune.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da det ansøgte ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation på de af Amtet angivne vilkår.

Herefter tillades etablering af et 400 m² stort vandhul på matr.nr. 231 Hjerpsted på vilkår:

- Brinkerne skal udformes, så de indgår i det omgivende landskab på en harmonisk måde med svagt skrånende bredder. Hældningen må ikke være stejlere end 1:5 for størstedelen af vandhullet.
- Der må ikke etableres øer i vandhullet.
- Det opgravede materiale fjernes eller udjævnes i et maksimalt 30 cm tykt lag på den omkringliggende mark, så der ikke fremkommer volde eller lignende.
- Der må ikke udsættes eller fodres fugle, fisk, krebs eller lignende.
- Der må ikke opsættes nogen form for redeguse eller hegn, bortset fra kreaturhegn.
- Der må ikke laves forbindelse mellem sø og vandløb, heller ikke via dræn.
- Inden projektet iværksættes, skal Haderslev Museum have mulighed for at foretage en prøvegravning på arealet, da der forekommer flere overpløjede gravhøje i området.

Endvidere meddeles tilladelse til oprensning af vandhul på matr.nr. 358 Hjerpsted på vilkår:

- Oprensningen skal ske i perioden fra 1. august til 1. marts.
- Det opgravede fyld fjernes fra området eller deponeres på den omkringliggende mark i et maksimalt 30 cm tykt lag og ikke tættere på vandhullet end 5 meter.
- Der gives besked til amtet umiddelbart efter, at vandhullet er oprenset.
- Der må ikke udsættes eller fodres fugle, fisk eller krebs ved/i vandhullet.
- Der må ikke opstilles hegn, andehuse eller lignende i eller ved vandhullet.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsér

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

SCANNET

Lus

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

10 JULI 2003

Den 7. juli 2003 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 5/2003:

Ansøgning om dispensation med henblik på genslyngning af Ålbækken indenfor Hjerpstedfredningen, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 12. juni 2003 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-1-517-1-01.

Det bemærkes, at Nævnet den 30. maj 2003 har foretaget besigtigelse. Herefter har Nævnet indhentet supplerende udtalelse fra Amtet. I sagen har deltaget det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams.

Det fremgår af sagen, at det pågældende område er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1989 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer kommune. Efter fredningskendelsens § 1 skal området bevares i dets nuværende tilstand, og efter § 5 b må åløbet ikke reguleres eller rørlægges. Det fremgår af kendelsen, at formålet med fredningen i følge fredningspåstanden er at fastholde det karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet.

Ved sagens rejsning anførte Danmarks Naturfredningsforening bl.a., at *"det frodige landbrugslands ensartethed pryder alle dalene ved Aalbæk, hvor hedestrækninger og små plantager følger bækken, som frit strømmer mod Vadehavet..... Egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarpttegnede møde mellem frodigt gestland og et barsk vadehav....."*

I maj 2001 meddelte Fredningsnævnet dispensation til et vådområde-projekt, der vedrørte Ålbækkens sidste strækning inden udløbet i Vadehavet.

Ved skrivelse af 7. marts 2003 meddelte Sønderjyllands Amt, at det videre arbejde med projekteringen havde vist, at den hævning af vandløbsbunden, som Nævnet tog stilling til, blot ville forøge erosionsproblemerne. Amtet kontaktede herefter lodsejerne for at undersøge mulighederne for en genslyngning af vandløbet, og de var særdeles positive.

Under besigtigelsen den 30. maj 2003 kunne repræsentanterne fra Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening anbefale en gennemførelse af projektet, og Dansk Ornitologisk Forening havde skriftligt tilkendegivet sin støtte.

Amtet har i skrivelse af 12. juni 2003 oplyst, at Ålbækken blev reguleret i 1960'erne, det vil sige før fredningen blev gennemført. Om projektet og dets indvirkning på omgivelserne er i skrivelsen anført:

"Projektet omfatter en genslyngning af Ålbækken til et forløb, som er angivet på de kortbilag, der er fremsendt til nævnet i marts 2003. Vandløbsbunden hæves op til 75 cm, og vandløbsbredden indsnævres, så vandløbet får større hastighed. Det forventes, at der vil optræde kortvarige oversvømmelser af de lave arealer op til bækken (svarende nogenlunde til ådalen) 6-10 gange om året, først og fremmest udenfor den normale græsningssæson. Grundvandspejlet i de lave arealer op til bækken (ådalen) forventes at indstille sig omkring 40-60 cm under terræn, hvilket i sig selv ikke forhindrer en normal afgræsning af arealerne. Plantelivet vil blive lidt mere artsrigt. Bortset fra et mere synligt vandløb med et mere varieret forløb, forventes der ikke væsentlige ændringer af landskabsindtrykket".

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Fredningen har som nævnt til formål at fastholde et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Det foreliggende projekt kan ikke antages at ændre landskabsbilledets karakter i et sådant omfang, at det er i strid med det nævnte formål, såfremt det følges op med de nødvendige plejeforanstaltninger.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, på vilkår, at der fortsat sker normal afgræsning af arealerne, og såfremt græsning opgives eller i øvrigt ophører, at der foretages plejeforanstaltninger til sikring af det frie udsyn.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 21

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

13. Sept. 2005

REG. NR. 2792.01

SCANNET

Den 1. september 2005 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 21/2005

Ansøgning fra Forsvarets Bygningstjeneste om dispensation til udskiftning af mast og flytning og udskiftning af afspærringer og advarselstavler på skydeterræn ved Ålbæk, matr.nr. 241 Hjerpsted, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 17. juni 2005 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 05/2079.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted. Fredningen har til formål at fastholde arealernes karakteristiske landskabsbillede, det vil sige et åbent land med frit udsyn til Vadehavet. Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, og der må ikke opføres ny bebyggelse eller etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. I fredningen er dog bestemt, at den eksisterende skydebane, der tilhører Forsvaret, kan bibeholdes. En eventuel nødvendig udbygning af opholds- og spiserum, anlæg af standpladser m.v. samt opstilling af master, der anvendes i sikkerhedsmæssige henseende, kan ske med Fredningsnævnets tilladelse.

Det fremgår af Amtets skrivelse, at de ansøgte foranstaltninger allerede er foretaget. Der er opsat en række forbudstavler m.v., mens en række andre terrængrænsepæle og tavler er fjernet. En ballonmast udskiftet med en 14 meter fibermast. Placeringen af den nye mast er ændret.

Amtet har videre oplyst, at det pågældende areal også er omfattet af fortidsmindebeskyttelseslinien i henhold til § 18 i naturbeskyttelsesloven. Amtet vil være indstillet på at meddele dispensation. Arealet er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (hedeareal), men ændringerne skønnes at have en så ringe indvirkning på hedearealet, at det ikke kræver dispensation.

Amtet har indstillet, at Fredningsnævnet meddeler dispensation.

Danmarks Naturfredningsforening, der i sin tid var sagsrejsjer, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

2005-1211/8-2005
97

De foranstaltninger, der fremgår af sagens bilag, kan ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til lovliggørelse af de skete ændringer.

Det ansøgte er ikke i strid med de forpligtelser, der fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

Modtaget i
Naturstyrelsen
27 FEB. 2012

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
Email.esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

24. februar 2012
Fredningssag 69/2011

J. nr.: 69/2011: Ansøgning fra H. J. Bentin, Vestkystvej 9, Koldby, 6280 Højer, om dispensation til at nedlægge et vandhul på ejendommen matr. nr. 167 Koldby, Hjørpsted i forbindelse med anlæg af et nyt vandhul på ejendommen matr. nr. 169 smst.

Fredningsnævnet har den 20. december 2011 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune på vegne gårdejer H. J. Bentin, Vestkystvej 9, Koldby, om dispensation til at sløjfe et ca. 200 m² stort vandhul på ejendommen matr. nr. 167 Koldby, Hjørpsted.

Ejendommen matr. nr. 167 Koldby, Hjørpsted, er omfattet af kendelse, afsagt den 18. marts 1982 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, i sagen om fredning af et område i Koldby og Hjørpsted, Højer Kommune. Det fremgår af kendelsen, at det er formålet med fredningen at bevare områdets karakteristiske åbne landskabsbillede med et frit udsyn til Vadehavet. Der må derfor blandt andet ikke foretages terrænændringer i fredningsområdet.

Da sløjfningen af vandhullet indebærer, at vandhullet skal opfyldes, kan projektet ikke gennemføres, medmindre Fredningsnævnet meddeler dispensation hertil.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele gårdejer H. J. Bentin dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at sløjfe vandhullet på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Sagen om fredning af et område ved Koldby og Hjørpsted i Højer Kommune blev rejst i 1966 af Danmarks Naturfredningsforening med det formål at fastholde områdets karakteristiske landskabsbillede.

Der er anført følgende herom i kendelsen:

"Det pågældende område skråner ganske svagt ned mod havet, som har dannet en stejl kystklint og en smal forstrand. Terrænet udgør på hele strækningen et langt sammenhængende bakkehæld, hvis flade jævne form er karakteristisk for det vestlige

Sønderjylland. Syd for Aalbæk virker bakkelandet næsten fladt, ligesom kystklinten her er mere markant og højere.

Terrænet er næsten overalt dækket af frugtbare afvekslende marker, som indeholder særegne små vandhuller. Da agerlandet er næsten uden hegn og plantninger og uden spredt bebyggelse er udsynet frit. Set fra landevejen tegner de fjerneste marker sig skarpt mod en baggrund af hav, idet agerlandet når helt ud til kystklintens top.

...

Egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarpttegnede møde mellem et frodigt gestland og et barsk vadehav...”

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds tog fredningspåstanden til følge, fordi nævnet fandt, at der var knyttet så værdifulde fredningsmæssige interesser til landskabet, at fredningsbetingelserne var opfyldt.

Fredningsnævnet fastsatte blandt andet følgende fredningsbestemmelser for området:

”...

§ 1. Bevaring

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

...

§ 5. Terrænændringer, herunder kystsikring.

a. Det følger af § 1, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering f. eks. af lavninger og vandhuller i marken ikke er tilladt...

Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for naturfredningslovens beskyttelseslinie i forhold til kyst og fortidsminde tages sand og grus i mindre omfang til eget brug, såfremt sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at grøfter på arealer i landbrugsmæssig drift kan etableres og sløjfes...”

I et brev af 20. december 2011 til Fredningsnævnet har Tønder Kommune på vegne gårdejer H.J. Bentin ansøgt om tilladelse til at nedlægge et vandhul på matr. nr. 167 Koldby, Hjerpsted, og at etablere et nyt vandhul på matr. nr. 169 smst.

Det fremgår af ansøgningen, at vandhullet, der er en gammel mergelgrav med stejle skrænter og ringe biologisk værdi, ligger midt i en intensivt dyrket mark. Der er ikke observeret padder i mergelgraven. Tønder Kommune oplyser, at mergelgraven ønskes sløjfet for at etablere et nyt vandhul med bedre levevilkår for padder, heriblandt løgfrøen og den grønne frø, som findes i

området. Det fremgår endelig af kommunens brev, at der er meddelt dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3 og fra strandbeskyttelseslinjen til det nye vandhul.

Ejendommen matr. nr. 167 Koldby, Hjerpsted, er omfattet af kendelsen, afsagt den 18. marts 1982 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, medens ejendommen matr. nr. 169, Koldby, Hjerpsted, ikke er omfattet af kendelsen.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved brev af 10. januar 2012 anmodet Naturstyrelsen Ribe, Naturstyrelsen, Vadehavet, Naturstyrelsen, København, Tønder Kommune, Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland, om bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 7. februar 2012.

I en udtalelse af 3. februar 2012 har Naturstyrelsen Ribe anført, at Naturstyrelsen som teknisk bistand for Fredningsnævnet ikke har bemærkninger til ansøgningen. Styrelsen tilføjer, at styrelsen den 22. august 2011 har meddelt gårdejer H. J. Bentin dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15 til at flytte vandhullet.

Naturstyrelsen har i brevet til gårdejer H. J. Bentin begrundet sin afgørelse således:

”...

Sønderjyllands Amt og Tønder Kommune har siden 1996 foretaget en aktiv indsats for at forbedre vandhullernes kvalitet og udbygge netværket af småbiotoper med etablering af nye vandhuller, ”korridor-vandhuller” for at forbedre forholdene for de mere sjældne padder i området omkring Hjerpsted. Danmarks tætteste bestand af løgfrøer ... er konstateret på Hjerpsted Bakkeø.

Adskillige vandhuller er i den forbindelse blevet udvidet, oprenset, flyttet eller nyetableret...

Så flytning af nævnte vandhul vil falde helt naturlig ind i bevaringsarbejdet for bl.a. løgfrøen, den grønne frø mm.”

Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder har i et brev af 7. februar 2012 oplyst, at museet ikke har bemærkninger til ansøgningen.

Der er ikke i øvrigt fremsendt bemærkninger til ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fastsat fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Fredningsnævnet lægger i overensstemmelse med oplysningerne fra Tønder Kommune til grund, at vandhullet er en gammel mergelgrav med ringe biologisk værdi, at der ikke er observeret padder i

mergelgraven, og at mergelgraven ønskes sløjfet for at etablere et nyt vandhul med bedre levevilkår for padder, heriblandt løgfrøen og den grønne frø, som findes i området.

Fredningsnævnet lægger derfor tillige til grund, at ansøgningen ikke vedrører et af de særegne små vandhuller, der indgår i det landskabsbillede, som Danmarks Naturfredningsforening har beskrevet i anmodningen om fredningen af området.

Da det herefter ikke strider mod formålet med fredningen at sløjfe mergelgraven for uden for det fredede område at etablere et nyt vandhul med bedre levevilkår for de padder, som findes i området, og at projektet støtter den aktive indsats, der er foretaget siden 1996 for at forbedre forholdene for de mere sjældne paddearter, der findes i området, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, gårdejer H. J. Bentin dispensation til at sløjfe vandhullet (mergelgraven) på vilkår,

at sløjfningen og retableringen af marken sker efter tilsynsmyndighedens anvisninger og tilsyn.

Da ejendommen matr. nr. 169, Koldby, Hjerpsted, ikke er omfattet af kendelsen, skal Fredningsnævnet ikke tage stilling til etableringen af det nye vandhul.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden

for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 24. februar 2012

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

H.J. Bentin, Vestkystvej 9, Koldby, 6280 Højer.

Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Naturstyrelsen Vadehavet, Stenbæksvej 29, Arnum, 6510 Gram.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Tønder Kommune, Teknisk Forvaltning, Kongevej 57, 6270 Tønder.

Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, Kongevej 51, 6270 Tønder.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Søren Eller, Leos Alle 26, 6270 Tønder.

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Friluftsrådets lokalafdeling v/ Hanne Voetmann, Hostrupvej 34, 6830 Nr. Nebel.

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/ Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

9 december 2015
J.nr. FN SJS 42/2015

J. nr.: FN SJS 42/2015: Ansøgning om opstilling af en husstandsvindmølle på ejendommen Stampemøllevej 13, Hjerpsted, 6280 Tønder.

Fredningsnævnet har den 5. oktober 2015 fra Tønder Kommune på vegne Orla Simonsen modtaget en ansøgning om opstilling af en husstandsvindmølle på ejendommen Stampemøllevej 13, Hjerpsted, 6280 Tønder, matr. nr. 195 Hjerpsted ejerlav.

Der er tale om en såkaldt Thymølle, TWP 40 med 10 KW effekt. Møllen er 3 bladet med en rotor-diameter på 7,13 m. Møllehuset skal monteres på en 21 m høj gittermast. Møllens totale højde vil svare til 25 m fra fundament til øverste vingespids. Møllen ønskes opsat ca. 15 m nordvest fra laden og vest for maskinhuset. Gittermasten udføres i galvaniseret stål og møllehuset er malet hvid og grå.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Orla Simonsen afslag på det ansøgte, som det fremgår af afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ejendommen er omfattet af kendelse, afsagt den 18. marts 1982 af Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds, i sagen om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer Kommune.

Sagen om fredning af et område ved Koldby og Hjerpsted i Højer Kommune blev rejst i 1966 af Danmarks Naturfredningsforening med det formål at fastholde områdets karakteristiske landskabsbillede.

Der er anført følgende herom i kendelsen:

"Det pågældende område skråner ganske svagt ned mod havet, som har dannet en stejl kystklint og en smal forstrand. Terrænet udgør på hele strækningen et langt sammenhængende bakkehæld, hvis flade jævne form er så karakteristisk for det vestlige Sønderjylland. Syd for Aalbæk virker bakkelandet næsten fladt, ligesom kystklinten her er mere markant og højere.

Terrænet er næsten overalt dækket af frugtbare afvekslende marker, som indeholder særegne små vandhuller. Da agerlandet er næsten uden hegn og plantninger og uden spredt bebyggelse er udsynet frit. Set

fra landevejen tegner de fjerneste marker sig skarpt mod en baggrund af hav, idet agerlandet når helt ud til kystklintens top.

...

Egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarpttegnede møde mellem et frodigt gestland og et barsk vadehav..."

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds tog fredningspåstanden til følge, fordi nævnet fandt, at der var knyttet så værdifulde fredningsmæssige interesser til landskabet, at fredningsbetingelserne var opfyldt.

Fredningsnævnet fastsatte blandt andet følgende fredningsbestemmelser for området:

"...

§ 1. Bevaring

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

§ 2. Bebyggelse m.v. og andre anlæg, herunder faste hegn.

a. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område ikke må opføres ny bebyggelse (herunder skure, boder og andre lignende indretninger samt tilbygning til eksisterende bebyggelse). Der må heller ikke foretages ombygning af eksisterende bygninger, hvis der derved sker ændring af bygningens ydre fremtræden. Etablering af skure af midlertidig karakter i forbindelse med land- og skovbrugsdrift skal være tilladt.

...

b. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der på en landbrugsejendom eventuelt efter en tilendebragt jordfordeling efter tilladelse fra fredningsnævnet opføres ny bebyggelse, herunder ved tilbygning, eller foretages ombygning af eksisterende bebyggelse.

Fredningsnævnets tilladelse kræves dog ikke, når følgende 3 betingelser alle er opfyldt:

- 1) at bebyggelse er erhvervmæssig nødvendig for den pågældende ejendoms drift som landbrugs-ejendom,
- 2) at bebyggelsen opføres i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen eller er et læskur for kreaturer,
- 3) at bygningshøjden ikke nødvendiggør dispensation fra bestemmelserne i eller i medfør af § 43 i kommuneplanloven af 26. juni 1975 (d.v.s. ikke overstiger 12,5 m for avls- og driftsbygninger, dog 15 m for visse siloer, eller ikke overstiger 8,5 m for andre bygninger).

I de tilfælde, hvor fredningsnævnets tilladelse herefter er nødvendig, kan tilladelse kun nægtes,

- 1) hvis helhedsindtrykket vil blive ændret i væsentlig grad og i uheldig retning, og der samtidig kan påpeges anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt og uden væsentlig merbekostning kan modsvare det af ejeren ønskede, eller
- 2) hvis det ønskede ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål, eller
- 3) hvis bygningshøjden overstiger de ovennævnte mål.

c. Fredningen er heller ikke til hinder for, at der anbringes mindre drivhuse, havehuse og lignende bebyggelse inden for eksisterende haver. Endvidere kan fredningsnævnet tillade, at der - uanset bestemmelserne under pkt. a - foretages tilbygning til eller ombygning af eksisterende lovligt opførte bygninger.

...

e. Det følger af § 1, at der inden for det fredede område heller ikke må etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner,

flyveplads, oplagspladser eller lossepladser, herunder biloplagingspladser. Der må heller ikke anbringes faste hegn og plankeværker uden for have og gårdsplads, mure, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Fredningsnævnet kan dog tillade anbringelse af master i forbindelse med privat strømforsyning.

...

5. Terrænændringer, herunder kystsikring.

a. Det følger af § 1, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder udnyttelse af forekomster i jorden samt opfyldning og planering f. eks. af lavninger og vandhuller i marken ikke er tilladt...

Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for naturfredningslovens beskyttelseslinie i forhold til kyst og fortidsminde tages sand og grus i mindre omfang til eget brug, såfremt sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Fredningen er heller ikke til hinder for, at grøfter på arealer i landbrugsmæssig drift kan etableres og sløjfes..."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 26. november 2015, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I besigtigelsen deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup, Ribe, det kommunalt udpegede medlem Jørn Skov, stiftsfuldmægtig Kirstine Frank Jensen og Uffe Vilhelmsen på vegne Ribe Stift, Søren Eller på vegne Danmarks Naturfredningsforening, Pia Holm og Helle Knudsen på vegne Tønder Kommune, Verner Straadt på vegne Friluftsrådet og lodsejer Orla Simonsen.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Orla Simonsen redegjorde for ansøgningen. Han oplyste, at vindmøllen godt kan placeres andre steder på ejendommen, hvis dette måtte være en betingelse, og at det ikke behøver at være den i ansøgningen nævnte husstandsvindmølle, hvis der kan peges på en anden løsning. Laden på ejendommen har en højde på ca. 8 meter, og vindmøllen vil derfor være mere end 3 gange så høj.

Pia Holm oplyste, at Tønder Kommune som udgangspunkt er positiv indstillet overfor borgernes ønske om opstilling af husstandsvindmøller. I den konkrete sag finder kommunen, at opstillingen af en husstandsvindmølle uanset placeringen på ejendommen vil være et problem, da området er udpeget som et kulturarvsmiljøområde. Området er meget fladt, og en vindmølle på 25 meter vil ikke kunne undgå at påvirke det indtryk, man får af området.

Stiftsfuldmægtig Kirstine Frank Jensen oplyste, at Ribe Stift ikke kan tiltræde opsætningen af en husstandsvindmølle på ejendommen. Ejendommen ligger i et udpeget kirkelandskabsområde. Der må og bør ikke bygges eller beplantes eller opsættes vindmøller i et sådant område. Samspillet mellem kirke- og naturlandskabet skal bevares. Det er korrekt, at der synligt i området er opsat adskillige vindmøller, men disse er ikke placeret i det udpegede kirkelandskabsområde.

Søren Eller oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke kan tiltræde ansøgningen. Ejendommen er beliggende i et område, der er fredet efter initiativ fra Danmarks Naturfredningsforening. Vindmøllen ses ikke at være nødvendig for ejendommens drift, og det bør af hensyn til risikoen for,

at andre ejendomme også vil have opsat lignende vindmøller ikke gives dispensation i denne sag. Som udgangspunkt er foreningen i øvrigt ikke modstander af husstandsvindmøller.

Verner Straadt oplyste, at Friluftsrådet som udgangspunkt er imod opsætning af vindmøller. I den konkrete sag er det dog et spørgsmål, om det giver nogen mening at protestere mod opsætningen, da der i området - synligt fra ejendommen – er opsat adskillige store vindmøller.

Ribe Stift har i brev af 27. oktober 2015 til Tønder Kommune i anledning af ansøgning om landzonetilladelse til opstilling af husstandsvindmølle på ejendommen udtalt sig imod opstillingen. I brevet står:

” Af materialet fremgår det, at ejendommen ligger ca. 760 m syd-øst for Hjerpsted Kirke i det udpegede kirkelandskab til kirken.

...

Stiftet har til brug for sin vurdering af sagen indhentet en udtalelse fra kongelig bygningsinspektør Niels Vium.

I sin udtalelse af 22. oktober 2015 anfører den kongelige bygningsinspektør, at han ikke kan anbefale, at der gives tilladelse til opstilling af husstandsvindmøllen, fordi ejendommen, hvor møllen agtes opstillet, ligger inden for det udpegede kirkelandskab ved Hjerpsted Kirke.

Han har anført, at Hjerpsted Kirke er beliggende smukt og markant i det flade landskab, og at opførelsen af husstandsvindmøller vil påvirke opfattelsen af kirken set i forhold til landskabet.

Efter at have vurderet sagens materiale, herunder udtalelsen fra den kongelige bygningsinspektør, er stiftet af den opfattelse, at husstandsvindmøllen vil have en negativ indflydelse på Hjerpsted og landskabet omkring kirken.

Det kan i den forbindelse oplyses, at stiftsøvrigheden lægger stor vægt på, at de udpegede kirkelandskaber respekteres, så samspillet mellem kulturlandskabet og den enkelte kirke beskyttes mod forringelser.”

Naturstyrelsen har i en mail af 25. november 2015 oplyst følgende på fredningsnævnets forespørgsel:

”

1. Kirkelandskabet ved Hjerpsted Kirke

...

Naturstyrelsen kan oplyse, at Kirkelandskaber er udpeget i Kommuneplan 2009-2021 for Tønder Kommune jf. planlovens § 11a. Der er således tale om en regulering, som administreres af Tønder Kommune, og som indgår i den kommunale planlægning.

...

4. Kulturarvsareal og kulturmiljø

Naturstyrelsen kan supplerende oplyse, at det ansøgte er beliggende i et såkaldt kulturarvsareal, som er beskrevet på [Kulturstyrelsens hjemmeside](#) og i kommuneplanen som et kulturmiljø område (Retningslinje 5.2.1), som administreres af Tønder Kommune, og som indgår i den kommunale planlægning.”

Fredningsnævnets afgørelse:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan der meddeles dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår af fredningskendelsen, at det er formålet med fredningen, at det fredede område skal bevares i dets daværende tilstand. Landskabet er i fredningskendelsen beskrevet som et terræn, der

næsten overalt er dækket af frugtbare afvekslende marker, som indeholder særegne små vandhuller. Endvidere fremgår det, at agerlandet næsten er uden hegn og plantninger og uden spredt bebyggelse hvorfor udsynet frit. Set fra landevejen tegner de fjerneste marker sig skarpt mod en baggrund af hav, idet agerlandet når helt ud til kystklintens top. Endelig fremgår det, at egnens store ejendommelighed er det frie udsyn over et skarpttegnede møde mellem et frodigt gestland og et barsk vadehav.

Fredningsnævnet finder, at placeringen af en husstandsvindmølle med en højde på 25 meter indenfor det fredede område vil medføre, at helhedsindtrykket vil blive ændret i væsentlig grad og være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet har lagt vægt på, at vindmøllen utvivlsomt vil påvirke den i kendelsen beskrevne opfattelse af landskabet.

Fredningsnævnet kan derfor ikke give dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 9. december 2015

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Orla Simonsen, Stampemøllevej 13, Hjerpsted, 6280 Højer

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk

Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk, sofha@nst.dk, sdj@nst.dk, raf@nst.dk

Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk

Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

Friluftsrådet/Tønder, sydvestjylland@friluftsradet.dk

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

7. juli 2017
Fredningssag FN SJS
34/2017

Vedr.: j.nr. FN SJS 34/2017: Ansøgning fra Henry Andersen Gjelstrup om tilladelse til at udføre kystsikring på ejendommen Skiffervej 2, 6280 Hjerpsted, Tønder, matr.nr. 231 Hjerpsted.

Fredningsnævnet har den 16. maj 2017 fra Henry Andersen Gjelstrup modtaget ansøgning om tilladelse til at udføre kystsikring på ejendommen Skiffervej 2, 6280 Hjerpsted, Tønder, matr.nr. 231 Hjerpsted.

Det fremgår af ansøgningen, at der langs ca. 40-50 meter af kysten ønskes etableret kystsikring, da den oprindelige kystsikring som følge af flere storme er forsvundet. Kystsikringen er nødvendig for at sikre sommerhuset, der er opført på ejendommen. Kystsikringen ønskes udført som en såkaldt "hård kystsikring". Det fremgår endvidere, at den oprindelige kystsikring er etableret i 1974.

Ejendommen ligger i et område, der er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 20. august 1984 om fredning af et område i Koldby og Hjerpsted, Højer. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at kystsikring kan foretages efter Fredningsnævnets tilladelse.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har efter en besigtigelse besluttet at give Henry Andersen Gjelstrup dispensation til det ansøgte på nærmere anførte vilkår som beskrevet under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Af de indledende bemærkninger til kendelsen fremgår blandt andet:

"Ifølge fredningspåstanden er formålet med fredningen at fastholde det omhandlede areals karakteristiske landskabsbillede, d.v.s. et åbent land med frit udsyn til vadehavet. Ved sagens rejsning i 1966 anførte Danmarks Naturfredningsforening bl.a."... Det pågældende område skræner ganske

svagt ned mod havet, som har dannet en stejl kystklint og en smal forstrand. Terrænet udgør på hele strækningen et langt sammenhængende bakkehæld, hvis flade jævne form er så karakteristisk for det vestlige Sønderjylland. Syd for Aalbæk virker bakkelandet næsten fladt, ligesom kystklinten her er mere markant og højere. Terrænet er næsten overalt dækket af frugtbare afvekslende marker, som indeholder særegne små vandhuller. Da agerlandet er næsten uden hegn og plantninger og uden spredt bebyggelse er udsynet frit. Set fra landevejen tegner de fjerneste marker sig skarpt mod en baggrund af hav, idet agerlandet når helt ud til kystklintens top.”

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet:

”§ 1 Bevaring

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand.

...

§ 5 Terrænændringer, herunder kystsikring.

...

c.Kystsikring kan foretages efter tilladelse fra fredningsnævnet.

...”

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 30. juni 2017, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det kommunalt udpegede medlem, Jørn Skov, og det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup. Endvidere deltog ansøgeren, Henry Andersen Gjelstrup, Søren Eller på vegne Danmarks Naturfredningsforening, Lina Nissen på vegne Tønder Kommune og Werner Straadt på vegne Friluftsrådet.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Henry Andersen Gjelstrup viste, hvor han ønsker kystsikringen etableret. Det drejer sig om en strækning på ca. 50 meter. Skråningen vil i første omgang blive reetableret med sand og jord i en vinkel på ca. 45 grader. Herpå lægges en fiberdug. Ovenpå placeres mindre sten og derefter store sten. Det vil kun være muligt at se kystsikringen fra vandsiden.

Man kunne på stranden se resterne af den oprindelige kystsikring, der ifølge oplysninger er udført i 1974. Der var tale om forskellige mellemstore sten placeret i net. Disse net med sten lå nu spredt ud på selve strandarealet.

Søren Eller bemærkede, at den påtænkte kystsikring ikke på sigt vil kunne sikre det opførte sommerhus mod nedstyrtning. Han spurgte, om alle og enhver af egen drift kan opsætte kystsikring.

Fredningsnævnets formand oplyste, at der i en sag som den foreliggende blandt andet tillige skal indhentes en tilladelse fra Kystinspektoratet, og at ansøgeren har indsendt en ansøgning hertil.

Søren Eller oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening i så fald ikke har bemærkninger til sagen.

Werner Straadt oplyste, at Friluftsrådet ikke har indvendinger mod det ansøgte. Kystsikringen ændrer ikke karakteren af området, og der bør også ses på behovet for at sikre sommerhuset mod nedstyrtning.

Lina Nissen oplyste, at Tønder Kommune ikke har indvendinger mod det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af kendelsen, at det er formålet med fredningen af området at bevare områdets tilstand, men at man har været opmærksom på, at der senere kunne blive behov for kystsikring. Det fremgår i øvrigt, at den oprindelige kystsikring var etableret forud for fredningen af området.

Fredningsnævnet finder efter besigtigelsen af området og ud fra en samlet vurdering, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte, jf. § 50, stk. 1, på vilkår,

at kystsikringen opføres i en højde på max. 5 meter og i en længde på højst 50 meter,

at der i forbindelse med arbejdets udførelse ikke må køres hen over skrænterne med maskiner,

at maskinerne skal køre ned til stranden via den offentlige parkeringsplads for enden af Skiffervej,

at der ved kørsler med store maskiner skal udlægges køreplader for at undgå ødelæggelse af terrænet, og

at den oprindelige kystsikring skal fjernes fra stranden umiddelbart efter, at den nye kystsikring er etableret.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebeta-

les, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 7. juli 2017

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Henry Andersen Gjelstrup, henry@gjelstrup.dk

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, cb1@toender.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk; sofha@svana.dk

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk